БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 111 (342)

5 ИЮНЬ ЯКШАНБА 1955 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

Совет Иттифоқининг Ҳукумат делегацияси Софияга келди (1-нчи бет).

Софиядаги митингда ўртоқ Вилко Червенков нутқи (1-нчи бет).

Ўртоқ Н.С. Хрушчевнинг 1955 йил 3 июньда София шаҳрига келиши муносабати блан ўтказилган митингда сўзлаган нутқи (1-нчи бет).

«Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Сталин мукофотлари белгиловчи комитетда. Инглиз жамоат арбоби **Деннис Притт**га халқаро Сталин мукофоти топширилиши (1-нчи бет).

Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг пленуми (2-нчи ва 3-нчи бетлар).

Бугун Москвада Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкаси очилади (3-нчи бет).

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ва Югославия Федератив Халқ Республикаси Ҳукуматларининг Декларацияси тўғрисида чет элларда баён қилинган фикрлар (4-нчи бет).

Совет — Япония музокараларига доир (4-нчи бет).

Тинчликсевар кучлар вакилларининг Жаҳон Ассамблеяси олдидан (4-нчи бет).

КИНО: **С. Акбаров.** — «Совуқ денгиз» (4-нчи бет).

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкаси

Бугун Ватанимиз пойтахти жонажон Москвада Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкаси очилди. Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкаси мамлакатимизнинг ҳамма жойларидан келган ўзининг ҳурматли меҳмонларини — колхозчилар, механизаторлар, совхоз ишчилари ва қишлоқ хўжалик мутахассисларини кутиб олади. Улар қишлоқ хўжалиги экинларидан юқори ҳосил олган, чорвачилик маҳсулдорлигини оширган, қишлоқ хўжалигини механизациялашда зўр муваффақиятларга эришган илғорлардирлар.

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкаси социалистик жамият ишлабчиқариш кучларининг бениҳоя юксалиб бораётганлигини, социалистик ижтимоий ва давлат тузумининг буюк афзаллигини, ишчилар синфи ва колхозчи деҳқонлар иттифоқининг буюк қудратини кўрсатучи далилдир. Виставканинг гўзал ва бой экспонатли павильонлари, саройлари, боғлари ва чорвачилик фермалари — буларнинг ҳаммаси юксак механизация базасида юксалиб бораётган социалистик қишлоқ хўжалигимизни буюк муваффақиятларини кўрсатучи жонли мисолдир.

1954 йилдаги виставка меҳнатнинг прогрессив методларини кўрсатиб беручи оммавий мактаб бўлди. Ўтган йилдаги виставкада кўрсатилган прогрессив методлар социалистик қишлоқ хўжалигимизда кенг жорий қилинди. Мамлакатимизнинг ҳамма ерларидан виставкага келган ва қатнашган колхозчилар, совхоз ишчилари, МТС механизаторлари виставкада кўрсатилган прогрессив методларни кенг татбиқ этиб қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил олишга эришдилар, чорвачиликнинг махсулдорлигини оширдилар, қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришини янада кўпроқ механизациялашни та'минладилар.

Бу йил очиладиган виставка илғор иш методларини, фан ютуқларини ишлабчиқаришга янада кенг татбиқ этилишини та'минлайди. Унда мамлакатимиздаги 882 колхоз, 361 совхоз, 172 машина-трактор станцияси, 206 илмий-текшириш муассасалари ва юзлаб муассаса ва ташкилотларининг жуда бой тажрибалари умумлаштирилган. Павильонларда 10 мингга яқин қишлоқ хўжалик илғорлари ва новаторларининг эришган ютуқлари кўрсатилган. Бу йил виставкага қатнашучиларнинг сони ўтган йилгига қараганда анча кўпдир.

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкаси КПСС Марказий Комитетининг қарори блан ташкил этилган эди. У, КПСС Марказий Комитети пленумларининг тарихий қарорларини амалга оширишда муҳим роль ўйнади ва бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолади. КПСС Марказий Комитети социалистик оғир индустрия негизида халқ хўжалигининг барча тармоқларини, шу жумладан қишлоқ хўжалигини юксалтиришнинг кенг программасини чизиб берди. Партиямиз Марказий Комитетининг январь Пленуми муҳим халқ хўжалик аҳамиятига эга бўлган вазифани—яқин беш-олти йил ичида дон ҳосилининг йиллик ҳажмини 10 миллиард пудга етказиш, чорвачиликнинг асосий маҳсулотлари ишлабчиқаришини икки-икки баравардан зиёд ошириш вазифасини қўйди. Бу муҳим вазифани ҳал этишда қишлоқ хўжалигини, айниқса чорвачиликни механизациялаш, илғор фан ва тажрибани ишлабчиқаришга кенг жорий қилиш муҳим аҳамиятга эгадир. Қишлоқ хўжалик виставкаси январь Пленуми қарорини муваффақиятли бажараётган илғор колхозлар, совхозлар ва МТСларнинг мисолида дастлабки якунларни кўрсатади, қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилини оширишда ва жамоат чорвачилигини ривожлантиришда ўзларининг ҳалол меҳнатлари блан бу муваффақиятларга эришган новаторларнинг шуҳратини янада оширади. Халқ оммасининг ижодий кучларини янада ўсишига, ривожланишига ва рўёбга чиқишига ёрдам беради.

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкаси илғор тажрибаларнинг хазинасидир. Бунда бизнинг областимизнинг энг яхши колхозлари, МТС ва совхозлари, илмий-текшириш институтлари ва муассасалари қатнашади. Тошкент области пахта, чорва маҳсулотлари, пилла, каноп, жут, боғдорчилик, картошка ва сабзавот етиштиришда республикамизда салмоқли ўринни эгаллайди. Шунинг учун бу йил қишлоқ хўжалик виставкасида ўтган йилгидан 600 дан кўп кандидатлар тақдим этилди. 108 хўжалик виставка қатнашчиси қилиб расмийлаштирилди. Бундан 26 таси пахтачилик хўжалигидир.

Оржоникидзе райони республикамизда мўл ҳосил етиштириш бўйича биринчи ўринни эгаллайди. Бу район ўтган йили 5.700 гектар ернинг ҳар гектаридан 36,5 центнердан ҳосил олган. Районнинг пахтачилик соҳасида эришган бу ютуқлари ва Оржоникидзе район МТСининг пахтачиликни механизациялаш соҳасидаги тажрибалари «Пахта» павильонида кенг ёритилган. Кандидатлар орасида Октябрь районидаги Калинин номли колхознинг ҳар гектар ердан 49,5 центнердан ҳосил етиштирган Умарали Муҳамедов, Умурзоқ Хамробоев, 10 гектар ернинг ҳар гектаридан 51,3 центнердан ҳосил етиштирган звеносининг бошлиғи Шоди Салимов, Верхне-волинск районидаги Карл Маркс номли колхознинг бригада бошлиғи Шахзода Сардоров, Чиноз районидаги «Қизил октябрь» колхозининг бригада бошлиғи Қўчқор Сафаров ва бошқалар бор.

Бу йил виставкада областимиздаги илмий-текшириш институтлари тажриба станцияларининг ишлари ҳам кенг ўрин олади. Булар орасида Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг қишлоқ хўжалик институти, СоюзНИХИ ва унинг марказий селекция станцияси, марказий ўғит ва тупроқшунослик станцияси, деҳқончиликни механизациялаш ва электрлаштириш институтлари бор. Бу илмий муассасалар областимизда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштиришни та'минлашда, чорвачилик маҳсулдорлигини оширишда колхоз ва совхозларга яқиндан ёрдам бердилар.

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасида областимизнинг каноп ва жут экинларидан мўл ҳосил етиштириш, сабзавотчилик, полизчилик, боғдорчилик ва токчилик соҳасида эришган ютуқлар ҳам кўрсатилади. Юқоричирчиқ районидаги Свердлов номли колхоз 1954 йилда 545 гектар ернинг ҳар гектаридан 89,61 центнер, «Правда» колхози 555 гектар ернинг ҳар гектаридан 70,8 центнердан каноп-жўт олди. Бу колхозлар ҳам бу йил қишлоқ хўжалик виставкасига яна кандидат қилиб кўрсатилган. Виставкага энг илғор пиллачиларимиздан Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг бригада бошлиғи Исахўжа Султонов, Октябрь районидаги Калинин номли колхознинг звено бошлиғи Обид Шарипов, Пискент районидаги Сталин номли колхознинг а'зоси Тиллахон Мирхўжаева ва бошқалар ҳам борадилар. Булар ўтган йили ҳар қути қурт уруғидан 81—126 килограммдан пилла олдилар. Шунингдек, областимизнинг 5 та боғ ва битта узумчилик хўжалиги виставкага қатнашади.

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига қатнашиш ҳуқуқига эга бўлган қишлоқ хўжалигимизнинг илғорлари сабот ва матонат блан фидокорона меҳнат қилганликлари учун ҳам бундай юксак шарафга эга бўлдилар. Улар партиямиз Марказий Комитети Пленумларининг кўрсатмаларига амал қилиб, қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш ва областимиз қишлоқ хўжалигининг хилма-хил соҳаларини юксалтиришда катта тажриба тўпладилар ва уни қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришига жорий қилишда яхши натижаларга эришдилар. Илғорларнинг бу тажрибаларини кенг оммалаштириш, ишлабчиқаришга кенг жорий қилиш муҳим вазифадир. Маҳаллий партия, совет ташкилотлари ва қишлоқ хўжалик органлари бу йил қишлоқ хўжалик виставкасида қатнашиш ҳуқуқига эга бўлган бу илғорларнинг тажрибаларини кенг пропаганда қилишлари зарур. Илғорлар тажрибасини кенг пропаганда қилиш блан бирга колхозчилар, совхоз ишчилари ва МТС механизаторларининг бутун куч ва э'тиборини ғўза парваришини ўз вақтида сифатли қилиб ўтказишга сафарбар этиш керак.

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкаси — илғор тажрибанинг умумхалқ мактаби, социалистик қишлоқ хўжалигининг эришган оламшумул-тарихий ғалабаларини кўрсатучи жонли далилдир. У ўзининг иншоотлари, хашаматли архитектура — дикоратив ансамбли, бутун гўзаллиги ва мазмуни блан социалистик тузумнинг буюк кучини, ютуқларини ва шуҳратини намойиш қилиб кўрсатади.

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкаси халқимиз ижодий кучларини кун сайин ўсиб бораётганлигини, ишчилар синфи, колхозчи-деҳқонларимиз, барча совет халқи КПСС Марказий Комитети Пленумларининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун зўр ижодий ғайрат ва ташаббус кўрсатиб ишлаётганликларини, коммунизм қуриш иши учун ҳақиқатдан ҳам бел боғлаганликларини кўрсатади. Қаҳрамон ишчилар синфи, колхозчи-деҳқонларимиз бугун, қишлоқ хўжалигининг шонли байрами кунига ўзларининг буюк ижтимоий куч эканликларини, жамиятни қайта қуришга, партия ва ҳукуматимиз томонидан қўйилаётган коммунизм қурилишининг улуғвор вазифаларини бажаришга қодир эканликларини яна бир марта намойиш қилиб кўрсатадилар.

Туркманистон ССР—1955 йилги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг қатнашчиси

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг Бош комитети Туркманистон ССРни 1954 йилда республика бўйича ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 20,8 центнердан пахта ҳосили олганлиги учун 1955 йилги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг қатнашчиси қилиб тасдиқлади. Республика ўтган йили пахта тайёрлаш планини ошириб бажарган.

Туркманистон қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш планини ҳам бажарди, ба'зи маҳсулот турлари бўйича эса планни ошириб бажарди. Колхозлар ва колхозчиларнинг даромадлари анча ошди. 68 колхоз беш миллион сўмдан ўн миллион сўмгача даромад олди. 36 колхоз эса ўн миллион сўмдан кўпроқ даромад қилди. (ТАСС).

СОВЕТ ИТТИФОҚИНИНГ ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ СОФИЯГА КЕЛДИ

СОФИЯ, 3 июнь. (ТАСС). Совет Иттифоқининг Н. С.Хрушчев, Н. А. Булганин, А. И. Микоян ўртоқлардан иборат Ҳукумат делегацияси Болгария ҳукумати ва Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг таклифига мувофиқ, Белграддан қайтатуриб бугун расмий дўстона визит блан Софияга келди.

Софиянинг марказий аэродромида делегацияни Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Вилко Червенков, Халқ мажлиси Президиумининг Раиси Георгий Дамянов, Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Райко Дамянов, БКП Марказий Комитетининг биринчи секретари Тодор Живков, БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг а'золари Георгий Цанков, Енчо Стайков, армия генерали Иван Михайлов, Болгария касаба союзлари Марказий кенгашининг раиси Тодор Прахов, армия генерали Петр Панчевский, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг а'золари Атанас Димитров, Данчо Димитров, Демир Янев, Димо Дичев, Кимон Георгиев, Кирил Лазаров, Марин Грашнов, Минчо Нейчев, Пелло Пеловский, доктор Петр Коларов, Ради Найденов, Руси Христозов, Станко Тодоров, Стоян Тончев, Тано Цолов, Пола Драгойчева ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Совет Ҳукумат делегациясини СССРнинг Болгария Халқ Республикасидаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Ю. К. Приходов ва совет элчихонасининг ходимлари кутиб олдилар.

Кутиб олишда Софиядаги барча элчихоналарнинг бошлиқлари ҳам ҳозир бўлдилар. Аэродром СССРнинг ва Болгария Халқ Республикасининг давлат байроқлари блан безатилган эди.

Кутиб олиш вақтида фахрий қоровул қўйилди ва Совет Иттифоқининг ҳамда Болгария Халқ Республикасининг Давлат гимнлари ижро этилди.

Совет Ҳукумат делегацияси аэродромдан Софияга қараб йўл олди. Софиядаги 9-нчи сентябрь майдонида митинг бўлди. Бу митингга меҳнаткашлардан 200 минг киши тўпланди.

Митингда Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси Вилко Червенков нутқ сўзлади. У, Болгария тупроғида Совет Ҳукумат делегацияси а'золарини болгар халқи номидан қизғин табриклади.

КПСС Марказий Комитетининг биринчи секретари Н. С. Хрушчев КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва Олий Совети Президиуми номидан нутқ сўзлади.

* * *

Болгария пойтахтининг меҳнаткашлари Совет Ҳукумат делегациясини ҳамма жойда гулдурос қарсаклар блан ва бузилмас Болгария-Совет дўстлиги шарафига, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси шарафига, Совет ҳукумати ва совет халқи шарафига табрик хитоблари блан кутиб олдилар.

Софиядаги митингда ўртоқ Вилко Червенков нутқи

Софиянинг эркак ва хотин-қиз гражданлари!

Ўртоқлар!

Ҳаммамизнинг қалбимиз зўр шодлик блан тўлди: энг азиз меҳмонлар — КПСС Марказий Комитетининг Биринчи Секретари ўртоқ Хрушчев **(гулдурос қарсаклар, кучли «ура!» садолари, «КПСС! КПСС!» деган давомли хитоблар)**, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Булганин **(гулдурос қарсаклар, кучли «ура!» садолари, «Абадий дўстлик!, Абадий дўстлик!» деган давомли хитоблар)**, СССР Министрлар Совети Раисининг Биринчи ўринбосари ўртоқ Микоян **(гулдурос қарсаклар ва «ура!» садолари)** жонажон юртимизга, бизнинг орамизга келдилар.

Халқ мажлиси Президиуми, ҳукумат номидан, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ватан фронти Миллий кенгаши номидан, сизнинг номингиздан ва бутун болгар халқи номидан азиз ва ҳурматли меҳмонларимизга болгарларнинг қизғин ва самимий «Добре дошли!» (Хуш келибсиз!) деган сўзларини айтишга рухсат этгайсиз **(гулдурос қарсаклар, давомли ва кучли «ура!», «Добре дошли!» ва «Абадий дўстлик!» садолари)** ва улар орқали улуғ совет халқини, унинг шонли ва доно Коммунистик партиясини, унинг ҳукуматини қардошларча самимий табриклашга рухсат этгайсиз. Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг изчиллик блан амалга ошираётган тинчлик сиёсатини бутун ер юзи меҳнаткашлари қизғин ма'қулламоқдалар ва қўллаб-қувватламоқдалар **(гулдурос қарсаклар ва кучли «ура!» садолари)**.

Хрушчев, Булганин ва Микоян ўртоқларнинг мамлакатимизга келишлари мамлакатимиз учун буюк шараф ва қувончдир ҳамда совет ва болгар халқларини абадий бир-бири блан боғлаган бузилмас қардошликни **(гулдурос қарсаклар ва «Абадий дўстлик!, Абадий дўстлик» деб ҳамжиҳатлик блан айтилган давомли табрик хитоблари янграйди)**, манфаат ва мақсадларимизнинг умумийлиги ҳамда бирлигини ифода этади, тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлашга биргаликда интилаётганлигимизни ифода этади. **(Давомли, гулдурос қарсаклар ва кучли «ура!» садолари)**.

Совет Иттифоқига ва совет халқларига чексиз миннатдорчилигимизни ва ташаккуримизни изҳор қиламиз. Совет халқларининг шонли Армияси бундан ўн йил илгари бизни гитлерчилар босқинчилигидан озод қилди. Совет халқларининг доимий ва самимий ёрдами блан биз ватанимизни иқтисодий ва сиёсий жиҳатдан қайта қурмоқдамиз, уни индустрлаштирмоқдамиз, унинг қишлоқ хўжалигини қайта қурмоқдамиз, ватанимизнинг ишлабчиқариш кучларини ва ижтимоий муносабатларини Маркс, Энгельс, Ленин, Сталин байроғи остида социализм йўлидан ривожлантириб бормоқдамиз. **(Гулдурос, давомли қарсаклар)**. Хрушчев, Булганин ва Микоян ўртоқларнинг ватанимизга қилган шу дўстона визити муносабати блан бизнинг халқимиз ҳозирги пайтда ўз ташаккури ва миннатдорчилигини буюк завқ ва самимий қониқиш блан изҳор қилмоқда.

Биз, Белграддаги музокараларда қатнашган ва СССР ҳамда ЮФХР Ҳукуматларининг Декларациясини имзолаган Совет ҳукумат делегациясини тинчлик ишига муваффақиятли суратда қўшилган ҳисса блан қувона-қувона қутлаймиз. Бу музокаралар ва имзоланган Декларация, шубҳасиз, тинчлик ишига қўшилган катта ҳиссадир.

Қадрли меҳмонлар, сизларни яна бир марта «Добре дошли!» деган сўзларимиз блан табриклайман. **(Гулдурос, давомли қарсаклар ва кучли «ура!» садолари)**.

Яшасин улуғ Совет Иттифоқи ва унинг изчиллик блан амалга ошираётган тинчликсеварлик сиёсати! **(Гулдурос, давомли қарсаклар ва кучли «ура!» садолари)**.

Яшасин тинчлик! **(Гулдурос, давомли қарсаклар ва кучли, давомли «ура!» садолари)**.

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг 1955 йил 3 июньда София шаҳрига келиши муносабати блан ўтказилган митингда сўзлаган нутқи

Қадрли ўртоқ Червенков!

Болгария Коммунистик партияси ва Болгария Республикаси Ҳукуматининг раҳбарлари, қадрли ўртоқлар!

Болгария Халқ Республикасининг меҳнаткашлари, қадрли ўртоқлар!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Министрлар Совети ва СССР Олий Совети Президиуми номидан сизга қизғин самимий саломимизни топширишга рухсат этингиз! **(Гулдурос, давомли қарсаклар, «ура!» хитоблари)**.

Биз, болгар халқига Совет Иттифоқи халқларининг қардошлик саломини ва энг яхши истакларини хурсандчилик блан топширамиз. **(Давомли қарсаклар)**.

Ўртоқ Червенков ва Болгария Коммунистик партияси ва ҳукуматининг бошқа раҳбарлари бизни сизнинг мамлакатингизга келиш учун кўп марта таклиф этган эдилар. Биз имкониятга эга бўлишимиз бланоқ борамиз, деб ва'да берган эдик. Биз Болгарияга яқин жойда бўлиб, ана шу таклифдан зўр қувонч блан фойдаландик.

Совет Иттифоқи ва Болгария халқлари кўп асрлик дўстлик ва ўз озодлиги ҳамда мустақиллиги учун биргаликда олиб борилган курашнинг мустаҳкам воситалари блан боғлангандирлар. Халқларимиз ўртасидаги бу дўстлик ва маҳкам ҳамкорлик фашист босқинчилар тор-мор келтирилганидан кейин айниқса жуда мустаҳкамланди. Биз зўр қониқиш блан шуни қайд қиламизки, халқларимизнинг дўстлиги мамлакатларимиз халқларининг бахт-саодати йўлида, тинчлик, демократия ва социализм лагерини мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида ривожланмоқда ва кучайиб бормоқда.

Совет кишилари болгар халқининг шонли Болгария Коммунистик партияси раҳбарлиги остида эришган барча муваффақиятлари учун чин кўнгилдан қувонмоқдалар. Фашизм зулми ағдариб ташланиб, эксплуататорлик тузуми тугатилганидан кейин Болгария меҳнаткашлари зўр ишонч блан социалистик жамият қуриш йўлидан бормоқдалар ва тинчлик ҳамда умумий хавфсизлик ишини изчиллик блан қаттиқ туриб ҳимоя қилмоқдалар.

Болгария Халқ Республикаси йил сайин мустаҳкамланмоқда ва ривожланмоқда, унинг экономикаси доим юксалиб бормоқда, миллий маданияти ривожланиб бормоқда. Совет халқи ишчилар, деҳқонлар, интеллигентларнинг, бутун болгар халқининг янги социалистик ҳаёт қурилишида бундан буён ҳам муваффақиятларга эришишларини астойдил истайди, Халқ-Демократик Болгариянинг ҳартомонлама мустаҳкамланиши, юксалиши ва гуллаб-яшнашини чин кўнгилдан тилайди.

Биз буерга Белграддан келдик. Белградда Югославия раҳбарлари блан музокаралар олиб бордик. Бу музокаралар дўстлик ва ҳамжиҳатлик руҳида олиб борилди ва Совет Иттифоқи ҳамда Югославия ҳукуматларининг биргаликда чиқарилган Декларацияни имзолашлари блан муваффақиятли суратда тугалланди. Музокаралар давомида ҳар икки мамлакат ҳукуматининг Югославия блан Совет Иттифоқи ўртасидаги ҳартомонлама ҳамкорликни янада ривожлантиришга астойдил интилаётганликларини, бу Декларация ҳар икки мамлакатнинг манфаатларига, бошқа халқларнинг ҳам манфаатларига, тинчлик ва социализм иши манфаатларига мувофиқ эканлиги аниқ ма'лум бўлди.

Совет-Югославия музокаралари натижасида шунга эришилдики, мамлакатларимиз ўртасидаги яхши муносабатлар бузилган даврга хотима берилди. Муносабатларнинг бузилиши империалистик реакция ва агрессия кучларигагина фойдали эканлиги тамомила аёндир. Империалистик реакция ва агрессия кучлари ўзларининг халққа қарши қаратилган макрли ниятларини амалга оширишни енгиллаштириш учун халқларни бир-бирлари блан тўқнаштиришга, улар ўртасида адоват ва душманлик уруғини сочишга интиладилар.

Ҳозирги кунда биз шуни айтаоламизки, эндиликда Совет Иттифоқи ва барча халқ демократияси мамлакатларининг Югославия Федератив Халқ Республикаси блан дўстона муносабатлар ўрнатиши ва бундай муносабатларни ривожлантириши учун йўл очиқдир. Биз Югославияда бўлган вақтимизда Югославия Ҳукумати ва Коммунистлар союзининг раҳбарлари блан, Югославия Республикасининг Президенти ўртоқ Тито блан суҳбатлашдик. Биз мамлакатнинг кўп районларида бўлиб, меҳнаткашлар блан суҳбат қилдик ва Югославия блан мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар илгари бузилганлиги натижасида Югославиянинг бошидан кечирган қийинчиликларга қарамай, Югославия ўз суверенитетини қўлдан бой бермаганлигини, империалистик лагерь олдида ўзининг миллий мустақиллигини тўла сақлаб қолганлигини кўрдик.

Музокаралар натижасида соғлом нормал бир вазият вужудга келтирилди, Югославия блан Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстона муносабатларни ва ҳартомонлама ҳамкорликни янада ривожлантириш учун йўл очилди.

СССР блан Югославия муносабатларининг яхшиланиши халқаро вазиятдаги кескинликни юмшатиш ва тинчликни мустаҳкамлаш ишига қўшиладиган янги ҳисса бўлади. Совет-Югославия музокаралари барча тинчликсевар халқларнинг манфаатларига, барча мамлакатлар меҳнаткашларининг манфаатларига хизмат қилади. Бунга шак-шубҳа йўқ. Ана шу мамлакатларнинг меҳнаткашлари Совет-Югославия музокараларининг яхши натижалар берганлиги тўғрисидаги хабарни қизғин ма'қулладилар. Совет Иттифоқи ва халқ демократияси мамлакатларининг халқлари бу музокараларнинг натижаларидан айниқса мамнун бўлдилар, чунки бу мамлакатларнинг халқлари умумий иш учун биргаликда олиб борилган кураш туфайли узоқ йиллар давомида Югославия халқлари блан боғланган эдилар.

Ўртоқлар! Совет Иттифоқи ва Болгария Халқ Республикаси тинчлик сиёсатини изчиллик блан ва оғишмай амалга оширмоқдалар ҳамда халқаро вазиятдаги кескинликни юмшатиш учун курашмоқдалар. Барча халқларнинг манфаатларига мувофиқ бўлган бу сиёсатни биз блан биргаликда улуғ Хитой Халқ Республикаси, барча халқ демократияси мамлакатлари ва барча тинчликсевар халқлар қаттиқ туриб ҳимоя қилмоқдалар. Қудратли социалистик лагеримизнинг кучлари кун сайин ўсмоқда ва мустаҳкамланмоқда ва реакцион, агрессив доираларнинг ҳарқандай кирдикорлари олға қараб қилаётган ҳаракатимизга ҳечқачон халақит бераолмайди, деган ишонч ўсмоқда ва мустаҳкамланмоқда. **(Давомли қарсаклар)**.

Бу лагерьдаги ҳарбир мамлакат умумий ишимизга ўз ҳиссасини қўшмоқда. Шонли болгар халқи тинчлик учун кураш ишига, социализмнинг позицияларини мустаҳкамлаш ишига муносиб ҳисса қўшмоқда. Мамлакатларимиз меҳнаткашларининг ишлари нечоғлик яхши борса, тинчлик иши, социализм иши шуқадар мустаҳкам бўлади! Ўртоқлар, ана шу улуғ ишнинг тантанаси учун фидокорона меҳнат қилайлик! **(Давомли овация)**.

Яшасин қардош болгар халқи! **(Давомли овация, «ура» хитоблари)**.

Яшасин Совет Иттифоқи ва Болгария Халқ Республикаси халқларининг дўстлиги! **(Гулдурос, давомли овация, «ура!», «Абадий дўстлик!», «Яшасин Совет Иттифоқи!» хитоблари янграйди)**.

„Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун“ халқаро Сталин мукофотлари белгиловчи комитетда

Инглиз жамоат арбоби Деннис Приттга халқаро Сталин мукофоти топширилиши

Шу йил 3 июньда Кремльда, Свердлов залида Англиянинг кўзга кўринган жамоат арбоби, демократ юристлар Халқаро ассоциациясининг президенти **Деннис Ноэль Притт**га халқаро Сталин мукофоти топширилди.

Мукофотни топшириш вақтида совет жамоатчилигининг жуда кўп вакиллари—тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетининг, Совет хотин-қизлари антифашист комитетининг, касаба союзларнинг а'золари ҳозир бўлдилар. Залда пойтахт юристларининг катта бир группаси ҳам бор эди. Булар юксак мукофот блан тақдирланган англияли шерикларини табриклаш учун келган эдилар.

Мукофот топшириш маросимида СССРга меҳмон бўлиб келган халқаро Сталин мукофоти лауреатлари Комитет а'зоси Сохиб Синг Сокхей (Ҳиндистон) ва Феликс Иверсен (Финляндия), шунингдек Англия матбаачилар касаба союз делегациясининг а'золари ҳозир бўлдилар.

Деннис Притт ва унинг рафиқаси М. Ф. Притт залда пайдо бўлганларида, ҳамма уларни давомли қарсаклар блан кутиб олди.

Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетининг раиси ёзучи Н. С. Тихонов тантанали мажлисни очди. У қисқача нутқ сўзлади.

Комитетнинг Д. Н. Приттга халқаро Сталин мукофоти бериш тўғрисидаги қарори рус ва инглиз тилларида ўқиб эшиттирилади. Н. С. Тихонов ҳамманинг гулдурос қарсаклари остида Деннис Приттга диплом ва лауреатнинг олтин медалини топширади.

Демократ юристлар Халқаро ассоциациясининг СССРдан сайланган вице-президенти **Е. Л. Зейдин**, ёзучи **А. А. Сурков**, Чет эллар блан маданий алоқа қилучи Бутуниттифоқ жамияти правлениесининг раиси профессор **А. И. Денисов**, СССР Фанлар академиясининг А. Я. Вишинский номли ҳуқуқ институтининг директори, СССР Фанлар академиясининг корреспондент-а'зоси профессор **П. Е. Орловский**, 1-нчи Давлат подшипник заводининг техниги **М. А. Бодров** табрик нутқлари сўзладилар. Улар лауреатнинг инсон эркинлиги ва ҳуқуқи учун курашдаги, халқаро ҳуқуқни бузучиларни фош қилишдаги, бутун дун'ёда тинчликни сақлаш учун курашдаги хизматлари ҳақида самимий гапирдилар. Сўзга чиққан кишилар СССР блан маданий алоқа қилучи инглиз жамиятининг доимий раиси бўлган Д. Н. Приттнинг инглиз ва совет халқлари ўртасидаги дўстона алоқаларни ривожлантириш ва мустаҳкамлаш соҳасида катта роль ўйнаганлигини ҳам та'кидладилар.

Халқаро Сталин мукофоти лауреати Деннис Притт жавоб нутқи сўзлади. Залдагилар унинг нутқини зўр э'тибор блан тингладилар. (ТАСС).

Темирбетон ва бетон юзасидан чақирилган Бутуниттифоқ конференцияси ёпилди

3 июньда Москвада, Союзлар уйининг Колонна залида темирбетон ва бетон бўйича чақирилган Бутуниттифоқ конференцияси тамом бўлди. Конференция беш кун давом этди. Конференциянинг ялпи мажлисларида ва секцияларида йиғма темирбетон ишлаб чиқариш ва ундан қурилишда фойдаланиш соҳасидаги энг муҳим проблемаларга бағишланган ўнбеш доклад тингланди.

Конференцияда докладларни муҳокама қилишда 200 дан кўпроқ киши қатнашди.

Конференция қабул қилган қарорда саноатда, уй-жой — граждан қурилишида, қишлоқлардаги, транспортдаги қурилишларда, гидротехника қурилишида ҳамда йиғма темирбетон конструкциялар ва деталлар ишлаб чиқаришни уюштиришда амалга ошириш тавсия қилинган тадбирлар баён қилинган.

Конференция охирида СССР Министрлар Совети Раисининг Ўринбосари ўртоқ В. А. Кучеренко нутқ сўзлади. (ТАСС).

Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг пленуми

2 — 3 июньда Ўзбекистон Коммунистик партияси Тошкент область комитетининг IV пленуми бўлди.

Пленум қуйидаги икки масалани муҳокама қилди:

1. КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг «Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш тўғрисида»ги қарорининг бажарилиши ҳақида.

2. Областьда идеология ишларининг аҳволи ва уни яхшилаш тадбирлари тўғрисида.

Биринчи масала юзасидан область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **А. А. Алимов** доклад қилди.

— КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми, — деди ўртоқ Алимов, — мамлакатда дон етиштиришни анча кўпайтириш ва шу асосда чорвачиликни кескин равишда юксалтиришни та'минлашдан иборат энг муҳим вазифани қўйди.

Пахта, ғалла, гўшт, сут, жун, сабзавот, картошка, пилла ва қишлоқ хўжалигининг бошқа маҳсулотларини етиштиришда республикада Тошкент областининг салмоғи анча катта. Бу эса қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда область партия ташкилотлари зиммасига жиддий мас'улият юклайди.

Пахта етиштиришни бутун чоралар блан кўпайтириш Тошкент область қишлоқ хўжалигининг асосий вазифасидир. Шу блан бирга, бизда дон етиштиришни ривожлантириш учун катта имкониятлар бор. Афсуски, бу имкониятлардан етарли равишда фойдаланилмаётир. Область қишлоқ хўжалик бошқармаси, кўпгина колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари МТС директорлари, райком ва район ижроия комитетлари дон етиштиришни кўпайтиришга етарли даражада э'тибор бермаётирлар. Область партия комитети ва область ижроия комитети ҳам бу масала блан кўнгилдагидек шуғулланмаётирлар. Бунинг натижасида ғалла экилаётган майдон кенгайтирилмаётир, дон экинларининг ҳосилдорлиги ниҳоятда паст, агротехника қоидалари қўпол равишда бузилмоқда. Областьда дон хўжалигини ривожлантиришда яхши кўрсаткичларга эришаётган илғорларнинг тажрибаси кенг оммалаштирилмаётир. Ваҳоланки, областьда дон хўжалигини намунали ташкил этган кўплаб мисолларни келтириш мумкин.

Масалан, Оҳангарон районидаги Каганович номли колхоз дон экиладиган ерларни ёзда шудгор қилиб қўйиб, экиш нормасига ва муддатларига риоя қилгани ҳолда 1095 гектар ернинг ҳарбир гектаридан 10,8 центнердан кузги буғдой ҳосили ва 1075 гектар ернинг ҳарбир гектаридан 9 центнердан баҳори буғдой ҳосили олмоқда. Кузги буғдой экилган айрим участкаларда ҳарбир гектардан 15 центнердан, баҳори буғдой экилган айрим участкалардан эса 14,8 центнердан ҳосил олинди.

Афсуски, илғор хўжаликларда дон экинларини яхши парвариш қилиш методларини ўрганмаётирмиз ва ёймаётирмиз. Ғаллани ўриб-йиғиб олиш ишлари 3 — 4 ойга чўзилиб кетиши сабабли, ғалланинг кўп қисми нобуд бўлмоқда.

Область ва районлардаги кўпгина раҳбар ходимлар дон етиштириш ишига етарли аҳамият бермаётирлар. Бу эса областимиздаги баҳорикор ва шартли суғориладиган ерларда дон экиш планининг бажарилмай қолганлигига сабаб бўлди. Ўртачирчиқ, Бўка ва Оққўрғон районларидаги колхозлар дон экиш планини айниқса кам бажардилар. Шоли экиш эса талабга жавоб бермаётир.

Вазифа шуки, областьда дон хўжалигига раҳбарлик қилишни яхшилаш, доннинг ҳосилдорлигини анча ошириш, айниқса ғаллани ўриб-йиғиб олиш вақтида унинг нобуд бўлишига йўл қўймасликдир.

Дон етиштиришни кўпайтиришда маккажўхори экиш ҳам муҳим аҳамиятга эга. КПСС Марказий Комитетининг январь Пленумига қадар биз маккажўхори ва оқ жўхори экиш масалалари блан мутлақо шуғулланмадик.

КПСС Марказий Комитетининг январь Пленумидан кейин область колхозлари ва совхозлари бу муҳим экинларни экишни кўпайтирдилар. Бу йил область колхозлари дастлаб 15 минг гектар ерга маккажўхори экмоқчи бўлган эдилар. Гарчи маккажўхори экиш учун мўлжалланган бу майдон ўтган йилдагига қараганда анча кўп бўлса ҳам, аммо бу колхоз чорва молларининг ем-хашакка бўлган эҳтиёжларини тўла та'минлай олмайди. Шу сабабли, колхозлар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, маккажўхори ва оқ жўхори экиладиган майдонни бу йил 30 минг гектарга етказишга қарор қилдилар. Бунга шу экинлар такрор экиладиган ер майдонлари ҳам киради.

Бу планни қандай қилиб бўлса ҳам бажариш бизнинг бурчимиздир, акс ҳолда кўпгина колхозлар ва совхозларда бу йил ҳам чорвачилик учун ем-хашак жуда камлик қилиб қолади.

Шуни айтиб ўтиш кераки, ба'зи районлар, совхозлар ҳамда колхозларнинг раҳбар ходимлари маккажўхори ва оқ жўхорининг аҳамиятини ҳали ҳам тўла тушуниб олганлари йўқ. Бу эса областьда шу экинларни экиш планининг шу вақтгача бажарилмай келаётганлигига сабаб бўлмоқда: 1 июньгача 15 минг гектар ўрнига 12,5 минг гектар экилди. Шу жиҳатдан қараганда планни 47,4 процент бажарган Тошкент қишлоқ районининг, 55 процент бажарган Бекобод районининг, 54,8 процент бажарган Қорасув районининг ва 60 процент бажарган Сирдар'ё районининг раҳбарлари жуда ҳам интизомсизлик кўрсатдилар. Маккажўхорини парвариш қилишга расмиятчилик, менсимаслик блан қараш бу ишларни ташкил қилишда ҳам кўринмоқда. Маккажўхори экинларининг кўпчилиги шу вақтгача ягана қилинмади, чопилмади, суғорилмади ва озиқлантирилмади. Область қишлоқ хўжалик бошқармаси, кўпгина район партия комитетлари ва район ижроия комитетлари давлат манфаатларига хилоф бўлган бу хилдаги фактларга э'тибор бермаётирлар, маккажўхоридан мўл ҳосил олиш тадбирларини ўтказмаётган МТСлар, совхозлар ва колхозларнинг раҳбарларига нисбатан чора кўрмаётирлар. Область партия комитети ва область ижроия комитети КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг маккажўхори етиштириш тўғрисидаги қарорларини назар-писанд қилмаётган районларнинг раҳбарларига муросачилик блан қараб келмоқдалар.

Маккажўхори экиш соҳасида белгиланган планни сўзсиз бажариш блан бирга маккажўхори экинларини яхши парвариш қилишни уюштириб, яганалаш, чопиш ва озиқлантириш ишларини яқин фурсатда тамомлаш керак. Ўртоқ Алимов колхозларда ва совхозларда ўзлари учун маккажўхори уруғлигини тўла равишда жамғариб қўйиш, шунингдек дон экинлари ҳосилини ўриб-йиғиб олишга тайёрланиш зарурлигига ҳам э'тиборни жалб қилди. Бу дон экинларининг ҳосили қисқа муддатларда — 15 — 20 кун ичида нобуд қилинмай ўриб-йиғиб олиниши лозим.

КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми 1954 йилдагига нисбатан 1960 йилда гўшт ва сут тайёрлаш 2 баравар, тухум етиштиришни 2,2 баравар, жун етиштиришни 1,8 баравар кўпайтириш вазифасини қўйди. Бу вазифани бажариш учун бизда барча шароитлар мавжудdir.

КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми Ўзбекистонда чорвачиликнинг қониқарсиз аҳволда эканлигини кўрсатиб ўтди. Бунинг сабаби шуки, партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари хўжаликнинг бу тормоғига яхши раҳбарлик қилмадилар. Январь Пленумининг берган бу баҳоси Тошкент областига ҳам тўла равишда тааллуқлидир. Тошкент области чорва молларининг асосий турларини кўпайтириш ва уларнинг маҳсулдорлигини ошириш топшириқларини йил сайин бажармай келаётир. Хўжасизлик натижасида кўпгина колхозлар ва совхозларда чорва молларининг кўплаб нобуд бўлишига йўл қўйилмоқда.

Ишимиздаги асосий камчиликларнинг бири шу бўлдики, чорвачилик учун мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтириш соҳасида етарли чора кўрмадик, мустаҳкам ем-хашак базаси бўлмаса, чорва молларининг сонини кўпайтириш ва чорвачилик маҳсулдорлигини ошириш мумкин эмас. Сигирларни қўлда боқишга ўтказиш ва уларни парвариш қилиш ишлари яхши ташкил этилмади. Бунинг натижасида областимиздаги соғин сигирларнинг маҳсулдорлиги пасайиб кетди. 1954 йилда ўрта ҳисоб блан ҳарбир соғин сигирдан колхозларда энг кам топшириқ бўлган 750 килограмм ўрнига фақат 522 килограммдан сут соғиб олинди.

Ҳарқайси колхозда ва совхозда чорва молларини боқиб бўрдоқи қилиш имкониятлари борлигига қарамай, бу иш блан шуғулланмади, шунинг учун ҳам колхозлар давлатга чорва молларининг кўп қисмини ортиқ ва ўртача семизликдан паст даражада топширмоқдалар.

Областьда чорвачиликнинг қониқарсиз аҳволда эканлигига асосий сабаблардан бири шуки, бу ишни планлаштиришда жиддий хатоларга йўл қўйилди. Чорва молларининг сонини кўпайтириш тўғрисида юзаки топшириқ беришдан нарига ўтилмади, колхозларга ва совхозларга бириктириб қўйилган бутун экинбоп ерлардан тўла ва рационал фойдаланиш ва чорва молларининг маҳсулдорлигини ошириш тўғрисида конкрет топшириқлар берилмади.

КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорига мувофиқ СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитети «Қишлоқ хўжалигини планлаштириш практикасини ўзгартириш тўғрисида» қарор қабул қилдилар. Бу қарор колхозчилар, МТС ва совхоз ходимларининг ижодий ғайратини кучайтириб юборди, бу эса колхозлар ва совхозларда қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш юзасидан ишлаб чиқилган тадбирларда ифодасини топди. Белгиланган тадбирларда гўшт, сут, жун, тухум ва қишлоқ хўжалигининг бошқа маҳсулотларини анча миқдорда кўпайтириш ва 1960 йил учун белгиланган топшириқни 5—6 йилда эмас, балки 2—3 йил ичида бажариш кўзда тутилади. Ўртоқ Алимов КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми томонидан 1960 йил учун белгиланган миқдордаги чорвачилик маҳсулотларини область колхозлари ва совхозлари экинбоп ерларнинг ҳар юз гектарига ҳисоблаганда 1957 йилдаёқ етиштириб беражакларини кўрсатувчи рақамларни келтиради.

Шу блан бирга, докладчи айтиб ўтдики, ба'зи иқтисодий заиф колхозлар ўзлари ишлаб чиққан тадбирларда чорвачилик маҳсулотларини етиштиришда КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми кўрсатиб берган даражага 1960 йилдагина эришишни мўлжалламоқдалар. Партия, совет, қишлоқ хўжалик органлари бу қолоқ колхозларга алоҳида э'тибор беришлари, уларнинг имкониятларини яна бир марта ўрганиб чиқишлари ва уларнинг топшириқларни муддатидан олдин бажаришга эришишлари учун яқиндан ёрдам беришлари лозим.

Сўнгра ўртоқ Алимов совхозлар ишига муфассал тўхталиб ўтди. У айтдики, областьнинг ба'зи совхозлари экинбоп ерлардан фойдаланиш соҳасида, ер майдонининг ҳар 100 гектарига ҳисоблаганда ишлаб чиқариладиган қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг миқдори, меҳнатни ташкил қилиш ва иқтисодий кўрсаткичлар соҳасида ўз олдиларига қўйилаётган талабларга етарли даражада жавоб бераолмаётирлар ва колхозларга намуна бўлолмаётирлар. Шу муносабат блан ўртоқ Алимов Бушуев номидаги 10-нчи зотли моллар совхозининг ишини анализ қилиб берди ва ўз хўжаликларига тузук раҳбарлик қилмаётган Ўзбекистон ССР Совхозлар министрлигини қаттиқ танқид қилди. Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат моллари саноати министрлиги чорвачилик масалалари блан жуда қониқарсиз шуғулланмоқда. Шу системадаги совхозларнинг ҳаммасида фақат 190 та сигир бор, улар жуда кам сут бермоқда. Областьдаги жуда кўпгина совхозлар чорвачилик маҳсулотлари етиштириш тадбирларини ишлаб чиқаётганларида маккажўхори экишни бироз кенгайтиришни кўзда тутмоқдалар ва давлатдан арзон ем-хашак олишга ҳали ҳам умид боғламоқдалар. Партия ва ҳукумат давлат манфаатларига хилоф бўлган ва давлат ҳисобига яшашдан иборат бўлган бундай практикани жуда қаттиқ қораламоқдалар.

Ҳарқайси совхоз ер майдонларидан яхши фойдаланиб, чорва молларининг ҳаммасини етарли миқдорда турли ем-хашаклар блан та'минлашга ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни анча кўпайтиришга мажбурдир.

Ўртоқ Алимов район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, область партия комитети ва область ижроия комитетининг совхозларга яхши раҳбарлик қилмаётганликларини айтиб, партия ва совет органларининг совхозларга муносабатини ўзгартиш, совхозларга кун сайин контрольлик ва раҳбарлик қилиб туриш зарурлигини уқтириб ўтди.

Сўнгра докладчи областьда гўшт, сут, жун, тухум етиштиришни кўпайтириш масалаларига ҳам тўхталиб ўтди.

Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун хўжаликларнинг ҳамма категорияларида чорва молларининг сонини ошириш зарур. Хўжаликлар ўзларидаги чорва моллари сонини урчитиш йўли блан кўпайтиришлари лозим. Ишни шундай ташкил қилиш керакки, ҳарбир ёш мол сақланиб қолсин ва чорва молларининг нобуд бўлиши мумкин қадар камайтирилсин.

Чорвачиликни янада юксалтириш ҳамда гўшт, сут, тухум, жун етиштиришни КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми белгилаган миқдорда кўпайтириш даставвал областьнинг чорва молларни дағал, ширали ва концентрат озуқалар блан тўла та'минлаш вазифасини қанчалик бажаришига боғлиқдир.

Колхозлар томонидан 1955—1960 йиллар учун ишлаб чиқилган тадбирларда ем-хашак базасини кескин равишда яхшилаш мўлжалланган. Кўп миқдорда тайёрланган ем-хашак фақат жамоат чорва молларининг эҳтиёжинигина та'минлабгина қолмай, шу блан бирга бу ем-хашакларнинг бир қисмини колхозчиларнинг шахсий чорва молларини та'минламоқ учун меҳнат кунларига ҳам тақсимлаб бериш ҳам кўзда тутилади.

Беда—дағал озуқа етиштиришнинг асосий манбаидир. Бу йил беда экиш плани областьда 103 процент бажарилди, бедапоя майдони 69,5 минг гектарга етди. Лекин бирқанча районлар беда экиш планини бажармадилар. Кўпгина колхозларда бедапояларни парвариш қилиш ёмон ташкил этилган. Бирқанча МТСлар ва колхозлар беда ҳосилини ўриб олишга қониқарсиз равишда тайёрланмадилар ва уни жуда секинлик блан ўриб олмоқдалар. 31 майгача бўлган ма'лумотларга қараганда, беданинг 40 процентга яқини ўриб олинди. Бу ишда Оҳангарон,Бўка, Верхне-волинск, Гулистон, Қуйичирчиқ ва Пискент районлари айниқса орқада қолмоқда. Бедани ўриб олишни тезлатиш керак, шунингдек уни парвариш қилишда агротехника қоидаларига риоя қилиш учун барча чораларни кўриш керак. Бу йил бедани камида 4—5 марта ўриб олиш, бедапояларнинг ҳарбир гектаридан ўрта ҳисоб блан камида 60 центнердан беда ўриб олишга, бу йил экилган бедаларнинг ҳар гектаридан эса 30 центнердан беда ўриб олишга эришиш керак; қуруқ беданинг ялпи ҳосили камида 300 минг тоннани ташкил қилиши лозим.

Область колхозлари бу йил 12 минг гектардан ортиқ ерга маккажўхори экдилар. Колхозлар экинларни агротехника қоидаларига мувофиқ тўғри парвариш қилишни ташкил қилсалар, бу йил камида 200 минг тонна силосбоп маккажўхори олишлари мумкин. Лекин силос иншоотлари қуриш ишларининг аҳволи жиддий хавф туғдирмоқда. Силос иншоотлари қуриш ишларидаги бундай аҳволга энди ортиқ тоқат қилиб бўлмайди. Силос иншоотларини 1 июльдан кечиктирмай қуриб битказиш учун ҳамма чораларни кўриш керак. Силос бостириш ишларини механизациялаш ҳозирги вақтда жуда катта аҳамиятга эга бўлиб қолмоқда.

Ўртоқ Алимов қурилиш масалаларига ва чорвачиликда меҳнатни механизациялаш масалаларига, шунингдек чорвачилик маҳсулотларини тайёрлаш ва давлатга сотишнинг аҳволига тўхталиб, бундай деди:

— Чорвачиликни ривожлантириш, чорвачилик маҳсулотларини ва донни етиштиришни кўпайтириш бизнинг областимизда асосий, етакчи экин бўлган пахта етиштиришни янада ривожлантириш йўли блан боғлаб олиб борилиши лозим.

1955 йилда Тошкент областининг пахтакорлари социалистик мусобақа асосида ишлаб пахтанинг ҳарбир гектаридан колхозларда 24 центнердан, совхозларда 26 центнердан ҳосил етиштириб, давлатга 460 минг тонна пахта топшириш мажбуриятини олдилар. Бу — қишлоқ хўжалигидаги асосий вазифамиздир.

Докладчи ғўзанинг ривожланишидаги жиддий қолоқликни туғдирган сабабларни анализ қилиб айтдики, партия ва совет органларининг бутун кучи бу қолоқликни тугатишга қаратилиши лозим. Броқ шуни э'тироф қилиш керакки, биз мавжуд имкониятлардан ҳали тўла равишда фойдаланаётганимиз йўқ. Область ғўза қатор ораларини ишлашда жиддий равишда кейинда қолмоқда. Бу иш Боёвут, Пискент, Октябрь ва бошқа бирқанча районларда, Боёвут ва Далварзин совхозларида айниқса қониқарсиз ташкил қилинган. Аммо бу нарса районларнинг раҳбарларини ташвишга солмаётир. Область қишлоқ хўжалик бошқармаси, унинг раҳбарлари Молчанов, Берсудский, Иброҳимов ўртоқлар оператив ишламаётирлар, машина-трактор станцияларига яхши ёрдам бермаётирлар.

Пахтакорлар ва механизаторларнинг ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини бажарилишларини та'минламоқ учун бор имкониятларнинг ва резервларнинг ҳаммасидан тўла фойдаланиш муҳим бурчимиздир.

Докладнинг каттагина қисми қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилиш ва қишлоқдаги партиявий-сиёсий ишларни олиб бориш масалаларига бағишланди. Докладчи айтдики, область партия комитети, область ижроия комитети, райкомлар, район ижроия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотлари қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилиш соҳасидаги ўз ишларини жуда секинлик блан қайта қурмоқдалар. Бу жиддий камчиликни тузатиш керак.

— Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг раҳбарлиги остида, — деди ўртоқ Алимов, область партия ташкилоти, колхозчи деҳқонларимиз, МТС ва совхозларнинг ходимлари, областимизнинг барча меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг тарихий қарорларини шараф блан бажарадилар деб қат'ий ишонч билдиришга ижозат берингиз.

Ўртоқ Алимов доклади устида қизғин музокаралар бўлди. Сўзга чиққан ўртоқлар КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорлари колхозчилар, совхоз ва МТС ходимлари, барча меҳнаткашларнинг сиёсий ва меҳнат ғайратини янада янги куч блан авж олдириб юборганлигини та'кидлаб гапирдилар. КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг материалларини колхоз, совхоз ва МТСлардаги партия йиғилишларида ва умумий йиғилишларда кенг муҳокама қилиш, колхоз ва совхоз ишлабчиқаришини ривожлантиришнинг перспектив планларини коллектив бўлиб ишлаб чиқишда асосий э'тибор фойдаланмасдан ётган резервларни топишга, пахтачиликни, чорвачиликни ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тормоқларини ривожлантириш соҳасида партия ва ҳукумат томонидан қўйилган вазифаларни муддатидан илгари бажариш йўлларини белгилаб олишга қаратилди.

Қишлоқ меҳнаткашлари перспектив планларни муддатидан олдин бажариш учун, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни ҳартомонлама кўпайтириш учун социалистик мусобақани авж олдирмоқдалар. 1955 йил — КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорларини бажариш учун курашда ҳал қилувчи йилдир. Музокараларда сўзга чиққанлар шуни қайд қилиб ўтдиларки, перспектив планларнинг тақдири колхозлар ва совхозларнинг бу йилги вазифаларни қанчалик муваффақиятли бажаришларига кўп жиҳатдан боғлиқдир.

Сирдар'ё район партия комитетининг секретари ўртоқ **Каримов** райондаги илғор колхозларнинг — гўшт, сут, жун, тухум етиштиришни анча кўпайтиришга муваффақ бўлган «Ҳақиқат», «XVIII партконференция», Оҳунбобоев номидаги колхозларнинг иш тажрибаларини айтиб берди. Райком қишлоқ хўжалик артелларига перспектив планларни ишлаб чиқишда ёрдамлашди. Шу блан бирга ўртоқ Каримов чорвачиликни муваффақиятли ривожлантирмоқ учун лозим бўлган ишларнинг ҳаммаси қилинмаганлигини айтиб ўтди. Чорвачилик фермаларида коммунистлардан фақат 33 киши ишламоқда. Райком кадрларни жой-жойига қўйиб ишлатиш блан тузук шуғулланмаётир. Пахтачиликка раҳбарлик қилишда ҳам анчагина жиддий нуқсонлар бор. Чунончи, райондаги ғўзаларнинг 18 процентга яқини ривожланиш жиҳатидан кейинда қолмоқда.

СССР Тайёрлаш министрлигининг Тошкент областидаги вакили ўртоқ **Бобоев** қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш ва давлатга сотиб олиш сур'атлари тезлашганлигини айтиб, шу блан бирга бу сур'атлар ўсиб бораётган талабларга ҳали ҳам жавоб берарли даражада эмаслигини кўрсатиб ўтди. Сўнгра, ўртоқ Бобоев тайёрлаш аппаратининг штатлари кўпайиб кетганлигига э'тиборни жалб қилди. Тайёрлаш аппаратида колхозма-колхоз юриб маҳсулот тайёрлайдиган шундай ходимлар борки, уларнинг ҳарқайсиси кунига атиги 160 граммдан мой тайёрламоқда.

Ўртасарой район партия комитетининг секретари ўртоқ **Юнусов** қишлоқ меҳнаткашларининг жамоат чорвачилигини юксалтириш ва мустаҳкам ем-хашак базасини вужудга келтириш учун курашаётганликларини гапириб берди. Бу йил 5200 гектардан кўпроқ ерга дон экилди ва 512 гектар ерга маккажўхори экилди. Ўртоқ Юнусов Тошкент шаҳрининг Киров районини ўз оталигидаги Ўртасарой районининг колхозларига тузук ёрдам бермаётганлигига пленум қатнашчиларининг э'тиборини жалб қилди.

Область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Молчанов** айтдики, бу йил МТСлар колхозларга чорвачиликни ривожлантиришда кўпроқ ёрдам берадиган бўлиб қолдилар. Аммо кўпгина МТСларнинг директорлари, масалан, Киселев, Кошкин, Даянаев, Холбоев, ҳатто область қишлоқ хўжалик бошқармасининг ўзи ҳам чорвачиликни ривожлантириш тўғрисида яхши ғамхўрлик қилмаётирлар. Ба'зи МТСларнинг зоотехниклари ҳам бу иш блан шуғулланмаётирлар. Ўртоқ Молчанов, МТСларда ем-хашак тайёрлайдиган техника, айниқса силос қирқадиган машиналар ва волокушкалар етарли эмаслигини кўрсатиб ўтди. У қишлоқ хўжалик бошқармасини малакали кадрлар блан та'минлаш зарурлигига э'тиборни жалб қилди.

Калинин район партия комитетининг секретари ўртоқ **Мажидов** уқтириб ўтдики, КПСС Марказий Комитети январь Пленумидан кейин чорвачилик фермаларида ишлаш учун 56 коммунист ва 37 комсомол юборилди. Фермаларда партия группалари тузилди. Мана шуларнинг ҳаммаси уларнинг хўжалик фаолиятини яхшилашга ёрдам берди. Колхозларда сигирлардан соғиб олинаётган сутнинг миқдори кўпайди. Ворошилов номидаги колхознинг сут соғувчилари Б. Исҳоқова ва Н. Муҳитова ҳарбир сигирдан ўрта ҳисоб блан 2 минг литрдан сут соғиб олмоқдалар. Каганович номли колхозда ўтган йил ҳарбир сигирдан соғиб олинган сут ўрта ҳисоб блан 162 литр бўлган бўлса, бу йил 591 литрга етди.

Шу блан бирга ўртоқ Мажидов Калинин райони чорва молларининг сонини кўпайтириш планини бажармаганлигини айтиб ўтди. Район партия комитети ва район ижроия комитети чорвачиликни ҳали ҳам чуқур ўрганиб олганлари йўқ. Маленков номли, Ленин номли колхозларда қорамолларни кўпайтириш учун яхши курашилмаётир. Район маккажўхори экиш планини бажармади.

МТС ва область қишлоқ хўжалик бошқармаси чорвачиликни ривожлантиришда колхозларга яхши ёрдам бермаётирлар. Меҳнатни кўп талаб қиладиган ишларни машиналаштириш айниқса қониқарсиз аҳволда. Масалан, Сталин номли колхозда 165 та сигир бор, лекин колхознинг автопоилкаси ҳам, осма йўли ҳам йўқ.

Ўртоқ Мажидов сўнгра Келес массивидаги чорвадорларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш ишидаги жиддий камчиликларни айтиб ўтди. Гарчи область партия комитети бу тўғрида қарор қабул қилган бўлса ҳам, аммо Келес массивида шу вақтгача почта бўлими очилмади, чорвадорларга медицина хизмати кўрсатиш яхши йўлга қўйилмади.

Мирзачўл районидаги «Октябрь» колхозининг раиси ўртоқ **Брухтий** жамоат чорвачилигини ривожлантириш соҳасидаги иш тажрибаларини гапириб берди. Колхоз беда экиш учун 550 гектар ер ажратди (бундан 50 гектарига уруғлик беда экилади). 30 гектар ерга маккажўхори ва оқ жўхори экилди. Ўртоқ Брухтий яна шуни ҳам айтиб ўтдики, сигирларга кўк арпа бериб боқилгандан кейин уларнинг сут бериши анча кўпайди.

Колхоз чорва молларининг зотини яхшилаш соҳасида иш олиб бормоқда. Мана шуларнинг ҳаммаси чорвачилик планини 1 июньгача ошириб бажаришга имкон берди.

Шу блан бирга ўртоқ Брухтий колхозларнинг қийинчиликларга дуч келаётганлиги ҳақида ҳам гапирди. Ғишт, ёғоч, тахта йўқлиги сабабли силос ўралари ва траншеялари қуриш кечикиб кетмоқда. Осма йўлни, силос қирқадиган, пичан ўрадиган машинани ҳечқаердан топиб бўлмайди.

7-нчи Кўкорол совхозининг директори ўртоқ **Постриганов** совхоз коллективининг хўжаликни рентабель қилиш учун курашаётганлиги ҳақида гапирди. Совхоз дирекцияси, партия ташкилоти ва активлари бирқанча тадбирларни амалга оширдилар: штатлар анча қисқартирилди, чорва молларни ем-хашак блан та'минламоқ учун экин майдонлари қайта планлаштирилди. Бу йил совхоз фойда оладиган хўжалик бўлиб қолиш ниятидадир.

Область ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Жалилов** чорвачиликнинг маҳсулдорлигини ошириш учун курашда Калинин, Орджоникидзе районларининг ва бошқа ба'зи районларнинг эришган муваффақиятларини қайд қилиб ўтди. Шу блан бирга у, КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорларини бажаришда ҳамма районларнинг ижроия комитетлари, МТСлар ва колхозлар ҳам етарли даражада ғайрат ва ташаббус блан ишламаётганликларини кўрсатиб ўтди. Шунинг учун ҳам бирхил шароитдаги колхозларнинг кўпи турлича ишламоқда. Чунончи, Гулистон районидаги «Красний Восток» колхози ҳарбир сигирдан ўрта ҳисоб блан 443 литрдан сут соғиб олишга эришгани ҳолда, Фрунзе номидаги колхоз атиги 36 литрдан сут соғиб олмоқда. Бошқа бирқанча районларда ҳам шу хилдаги аҳволни кўриш мумкин. Гарчи Юқоричирчиқ районининг Орджоникидзе районига қараганда имкониятлари кўп бўлса ҳам, бу район колхозларида сигирлардан соғиб олинаётган сутнинг миқдори Орджоникидзе районидагига қараганда 4 баравар кам. Оққўрғон, Пискент, Оҳангарон район ижроия комитетлари жамоат чорвачилигини ривожлантириш учун яхши курашмаётирлар. Бекобод, Октябрь, Қорасув район ижроия комитетлари силос иншоотлари қуриш, маккажўхори экишни жорий қилиш блан қониқарсиз шуғулланмоқдалар.

Ўртоқ Жалилов ўз нутқининг охирида ғўзани парвариш қилишдаги камчиликларга ва бу камчиликларни йўқотиш тадбирларига тўхталиб ўтди.

Паркент район партия комитетининг секретари ўртоқ **Нуриддинов** айтдики, партия ташкилоти КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорларини бажариб, коммунистлардан 30 кишини ва комсомоллардан 48 кишини чорвачиликда ишлаш учун юборди. 1400 гектар ерга маккажўхори экилди, 60 та силос иншоот, 8 та типовой чорвачилик биноси қурилмоқда.

Броқ бу муҳим ишга раҳбарлик қилишда ҳали кўпгина камчиликлар бор. Чорвачилик ходимлари газеталар, радиоприёмниклар блан тўла та'минланмаганлар. Область маданият бошқармаси ва унинг бошлиғи ўртоқ Қирғизбоев кўчма киноларни юбормаётирлар. Область матлубот союзи районни бинокорлик материаллари блан та'минламаётир.

Ўртоқ Нуриддинов область қишлоқ хўжалик бошқармасини ва унинг бошлиғи ўртоқ Молчановни узоқ районнинг эҳтиёжларига э'тибор бермаётганликлари, Паркентни тажрибали агроном кадрлар, қишлоқ хўжалик техникаси блан та'минлаш тўғрисида ғамхўрлик қилмаётганликлари учун танқид қилди.

— Область ходимлари бизга аҳ'ён-аҳ'ёнда келадилар. Аммо келганларида ҳам ёрдам бериш ўрнига, бизни койиб кетадилар.

Пленумда Андижон области ўзаро текшириш бригадасининг раҳбари, Андижон область партия комитетининг секретари ўртоқ **Мирзабеков** сўзга чиқди. У, пахтачиликка раҳбарлик қилишдаги вазифаларни гапириб берди, шунингдек ғўза қатор ораларини ишлаш соҳасида ўзаро текшириш бригадаси томонидан очиб ташланган камчиликларни кўрсатиб ўтди.

Музокараларда Оққўрғон районидаги 2-нчи МТС директори ўртоқ **Мухторов**, Қорасув район партия комитетининг секретари ўртоқ **Акрамов**, Тошкент Қишлоқ районидаги Каганович номли колхоз раиси ўртоқ **Отажонов** ва бошқа ўртоқлар ҳам сўзга чиқдилар.

* * *

«Областьда идеология ишларининг аҳволи ва уни яхшилаш тадбирлари тўғрисида» Ўзбекистон Коммунистик партияси область комитетининг секретари ўртоқ **А. И. Бродова** доклад қилди.

— Марксизм-ленинизмни пропаганда қилиш, — деди ўртоқ Бродова, — меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиллашнинг асосидир. Марксизм-ленинизм буржуазия идеологиясининг қолдиқларига қарши, кишилар онгидаги капитализм сарқитларига қарши курашда қудратли қуролдир.

Партия ташкилотлари КПСС Марказий Комитетининг «Янги ўқиш йилида партия маорифининг вазифалари тўғрисида» 1953 йил 19 сентябрьда чиқарган қарорини бажариб, марксизм-ленинизм назариясини ўрганиш ишидаги догматизмни ва қироатхонликни тугатиш, коммунистларнинг сиёсий ўқувида ихтиёрийлик принципининг бузилишига хотима бериш соҳасида бирмунча ишлар қилдилар. Ўтган йил областьда 2187 та сиёсий мактаб ва КПСС тарихи, сиёсий иқтисод, диалектик ва тарихий материализмни ўрганиш тўгараклари ташкил қилинди. Шаҳар ва район активларининг ўқиши учун 40 та кечки партия мактаби ва 2 та марксизм-ленинизм университети ташкил этилди. Коммунистлардан 11 мингга яқин киши марксизм-ленинизм назариясини мустақил равишда ўрганмоқдалар. Пропагандистлар состави анча яхшиланди, машғулотларнинг, семинарларнинг ғоявий-сиёсий савияси ошди.

Броқ, партия пропагандасини ташкил қилишдаги жиддий камчиликлар ҳали ҳам йўқотилгани йўқ. Область партия комитетининг бюроси, кўпгина шаҳар ва район партия комитетлари томонидан партия маорифига қилинаётган раҳбарлик савияси қониқарли эмас, бунинг натижасида пропаганда ишлари ўсиб бораётган талабларга ҳали ҳам жавоб бераолмаётир. Янгийўл шаҳар, Сирдар'ё, Бекобод, Гулистон, Паркент район партия комитетларининг секретарьлари партия маорифига раҳбарлик қилишдан, пропагандистлар блан иш олиб боришдан ўзларини четга тортдилар. Пропагандистлар блан яхши иш олиб борилмаётганлиги натижасида областьдаги кўпгина тўгаракларда ва сиёсий мактабларда машғулотлар ғоявий-сиёсий жиҳатдан паст савияда ўтмоқда.

Область партия комитети, шаҳар ва район партия комитетлари кадрларнинг иқтисодий билимини оширишга етарли аҳамият бермадилар. Натижада областьда ўқиш йили бошланган пайтда сиёсий иқтисодни ва конкрет экономикани ўргатувчи 68 та тўгарак ва семинар ишлади, буларда ҳаммаси бўлиб 530 коммунист шуғулланди. Кечки партия мактаблари ва марксизм-ленинизм университетларида ўқувчиларнинг составини анализ қилиб қарасак, шуни кўрамизки, партия ўқувининг мана шу олий формасига партия ва совет аппарати ходимларидан, бошланғич партия ташкилотларининг активларидан жуда кам киши тортилган. Чунончи, Тошкент шаҳридаги Ленин районида бўлган 187 та бошланғич партия ташкилотларининг секретарьларидан марксизм-ленинизм кечки университетида атиги 8 киши ўқимоқда. Марксизм-ленинизм назариясини мустақил ўрганаётган коммунистларга ёрдам кўрсатиш ҳам қониқарсиз ташкил этилган. Ба'зи партия ташкилотлари ихтиёрийлик принципини нотўғри тушуниб, партия а'золари ва кандидатларининг қандай ўқиётганлари блан мутлақо қизиқмай қўйдилар.

Область партия комитети, шаҳар ва район партия комитетларининг вазифаси шундан иборатки, улар бу йил партия маорифи шохобчаларининг ишларида йўл қўйилган хато ва камчиликлардан хулоса чиқариб олишлари лозим. Ёз мавсумида ҳарқайси коммунист блан якка-якка суҳбат ўтказиб, уларнинг қаерда ўқишини белгилаб олиш, пропагандистларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш курсларини яхши ташкил этиш, конкрет экономикани ўрганиш блан шуғулланадиган семинарларга ва пропагандистлар семинарларига раҳбарларни ўз вақтида тайёрлаб қўйиш керак. Партия маорифининг ҳамма бўғинларида машғулотларнинг ғоявий-сиёсий савияси юксак даражада бўлишига, кадрларнинг, барча коммунистларнинг ўқиши уларнинг хўжалик-сиёсий вазифаларни ҳал қилишларида ёрдам берадиган бўлишига эришиш — бизнинг бурчимиздир.

Докладчи областьда лекция пропагандаси қониқарсиз олиб борилаётганини айтиб ўтди. Сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи жамиятнинг область бўлими, область маданият бошқармасининг лекция бюроси ёмон ишламоқда. Область партия комитети пропаганда ва агитация бўлими контрольлик қилмаётганлиги натижасида Асқаров ва Қирғизбоев ўртоқлар лекторлар танлашда беғамлик қилмоқдалар, бунинг орқасида кўпинча тайёргарлиги яхши бўлмаган кишиларга лекциялар ўқиш топшириб қўйилмоқда. Лекция пропагандасига интеллигенция кам жалб қилинмоқда. Илмий-атеистик пропагандани ва соғлом турмушни пропаганда қилишни ташкил этишга шу вақтгача лозим бўлган даражада э'тибор берилмаётир.

Оммавий-сиёсий иш хўжалик соҳасидаги барча ютуқларимизнинг асосидир. Бизнинг областимизда 33 минг агитатор бор. Уларнинг кўпчилиги олий, ўртадан юқори ва ўрта ма'лумотга эга. Агитация-оммавий ишларнинг моҳирлик блан ташкил этилганлигини кўрсатувчи мисоллар бор. Докладчи, жумладан, Тошкент тўқимачилик комбинати, Чирчиқ электрохимия комбинати, Ўзбекистон металлургия заводи, Янгийўл пахта тозалаш заводи ва бошқа бирқанча жойлардаги партия ташкилотларининг тажрибаларини кўрсатиб ўтди.

Броқ партия ташкилотларининг кўпчилигида оммавий-сиёсий иш турмушдан ажралиб қолган, хўжалик ва маданий қурилиш вазифалари блан боғланмасдан олиб борилмоқда.

Ба'зи районларда, жумладан Бўка, Ўртачирчиқ, Боёвут районларида шундай агитаторлар ҳам борки, уларнинг ўзлари КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорларини яхши билмайдилар, бригадаларга аҳ'ён-аҳ'ёнда борадилар ва ўзларининг вазифаларини фақатгина газеталарни ўқиб беришдан иборат деб ҳисоблайдилар. Агитаторларнинг ишларига раҳбарлик қилиш яхши ташкил этилмаган.

— Кундалик олиб бориладиган тарбиявий иш, — дейди ўртоқ Бродова, — одатда тамомила оддий агитаторлар устига юклатиб қўйилмоқда. Аммо кўпинча агитаторлар районнинг, колхознинг вазифаларидан яхши хабардор бўлмайдилар, уларга аҳ'ён-аҳ'ёндагина йўл-йўриқ бериб турилади. Шаҳар ва район партия комитетларининг секретарьлари, область партия комитети ва область ижроия комитетининг ходимлари оммавий-сиёсий ишларда ўзларининг иштирок қилишларини агитаторлар олдида онда-сонда доклад қилиш блан ёки бирор юбилейга бағишланган мажлисда доклад қилиш блан чегаралаб қўймоқдалар.

(ОХИРИ УЧИНЧИ БЕТДА)

Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг пленуми

(БОШИ ИККИНЧИ БЕТДА)

Оммавий-сиёсий иш олиб бориш масалаларига менсимаслик блан қарашга Гулистон район партия комитети яққол мисол бўлаолади. Райком секретарьлари Тўрабеков ва Ланговой ўртоқлар бу иш колхозда қандай олиб борилаётганлигидан бехабардирлар.

Шундай қилиш керакки, барча партия ходимлари, область партия комитетларининг секретарьларидан тортиб бошланғич партия ташкилотларининг секретарьларигача ҳамма коммунистлар омма орасида сиёсий иш олиб бориш учун ўзларининг жавобгар эканликларини жуда яхши тушуниб олсинлар. Аҳолининг турли группалари орасида, жумладан ёшлар орасида, хотин-қизлар орасида олиб бориладиган оммавий-сиёсий ишларнинг ўзига хос хусусиятларини ҳисобга олиш керак.

Ўртоқ Бродова комсомоллар ва ёшлар орасида, шунингдек хотин-қизлар орасида олиб борилаётган иш ҳали ҳам қониқарсиз ташкил этилганлигини, хотин-қизларга бой-феодалларча муносабатда бўлаётган шахсларга қарши ҳали ҳам тузук кураш олиб борилмаётганлигини кўрсатучи мисолларни айтиб берди.

Кейинги вақтларда областьдаги биртала́й колхозларда хотин-қизлардан звено ва бригада бошлиқлари кўпайиб қолди, лекин шундай бўлса ҳам, бу нарса бизни қондираолмайди. Ба'зи жойларда хотин-қизларга ишончсизлик блан қараш, уларнинг куч ва қобилиятларига етарли аҳамият бермаслик ҳоллари рўй бермоқда, ҳақиқатда бу нарса буржуазия идеологиясининг сарқитидан бошқа нарса эмас. Колхозчи хотин-қизларни раҳбарлик ишларига кўтариш ишлари суст бораётганлигини қуйидаги фактлардан билиш мумкин: бригада бошлиқлари орасида хотин-қизлар Оҳангарон районида фақат 2 киши, Ўртачирчиқ районида 8 киши, Сирдар'ё районида 6 киши ва Ўртасарой районидаги колхозларда 7 кишидир. Хотин-қизлар орасида ишлашни қат'иян яхшилаш, уларни колхозлардаги, совхозлардаги ва МТСлардаги раҳбарлик вазифаларига дадиллик блан кўтариш керак.

Сўнгра ўртоқ Бродова маданий-оқартув муассасаларининг — клублар, кутубхоналар, ўқишхоналарнинг ишларига муфассал тўхталиб ўтди, уларнинг ишларидаги жиддий камчиликларни, партия ва совет ташкилотлари бу муассасаларга э'тибор бермаётганликларини уқтириб ўтди. Областьдаги қишлоқларда китоб савдоси ҳали ҳам қониқарсиз ташкил этилган. «Книжторг» область конторасининг бошқарувчиси ўртоқ Расулев бунинг учун айбни область матлубот союзининг раиси ўртоқ Муҳиддиновга юкласа, Муҳиддинов бунинг учун ўртоқ Расулевни койимоқда. Лекин уларнинг бирбирларини бундай койишларидан қишлоқ интеллигенциясига, қишлоқдаги барча меҳнаткашларга ҳечбир фойда бўлмаётир. Гарчи «Книжторг» базаларида ва маданий магазинларда 1 миллион сўмликдан ошиқроқ янги китоблар тўпланиб ётган бўлса ҳам, аммо қишлоқ дўконларида керакли китоб ёки брошюрани ба'зан топиб бўлмайди.

Ўртоқ Бродова қишлоқ аҳолисига кино хизмати кўрсатишдаги, шунингдек колхозларни, МТСларни ва совхозларни радиолаштириш ишидаги камчиликларни кўрсатиб ўтди.

Докладнинг анчагина қисми социалистик маданиятни турмушга сингдириш учун кураш масалаларига, матбуотнинг, халқ маорифи органларининг, олий ўқув юртларининг ва илмий-текшириш муассасаларининг ишлари масаласига бағишланди. «Ташкентская правда» ва «Тошкент ҳақиқати» область газеталарининг идеология иши масалаларига доир ўткир материалларни кам бераётганликлари ҳам тақидлаб ўтилди.

— Идеология ишларидаги камчиликларнинг сабаби аввало шуки, — деди докладчи, — кўпгина партия ходимларида идеология ишларига астойдил ҳавас ҳали ҳам йўқ, улар бу ишни кучайтириш, меҳнаткашларнинг социалистик онглилигини ошириш зарурлигини аниқ тушунмайдилар, ваҳоланки, меҳнаткашларнинг социалистик онглилигини ошириш коммунистик қурилиш программасини муваффақиятли равишда бажаришнинг энг муҳим шартидир. Хўжаликка раҳбарлик қилишни партиявий-сиёсий ишларни кучайтириш блан бирга қўшиб олиб боришдан иборат ленинча принцип бизда кўп ҳолларда бузилмоқда. Шуни э'тироф қилиш керакки бундай камчилик область партия комитетида ҳам бор. Обком секретарьлари, бўлим мудирлари жойларга борганларида аввало хўжалик масалаларига э'тибор берадилар-у, аммо оммавий-сиёсий ишларнинг аҳволи блан кам қизиқадилар ёки бутунлай қизиқмайдилар. Райкомларнинг инструкторлик группалари оммавий-сиёсий иш блан чинакам доимо шуғулланадиган бўлишларига ҳали эришганимиз йўқ.

— Бутун партия ташкилотларининг э'тиборини идеология ишлари масалаларига жалб қилганимиздагина, ҳарбир партия ходимининг ҳарқандай ишнинг муваффақиятли чиқишини, правардида одамлар ҳал қилишини аниқ тушуниб олишига эришганимиздагина, — дейди сўзининг охирида ўртоқ Бродова, — шу тақдирдагина олдимизда турган хўжалик-сиёсий вазифаларни муваффақиятли равишда бажараоламиз.

* * *

Ўртоқ Бродова доклади юзасидан музокарага чиққан ўртоқлар кейинги вақтларда партия органларининг идеология ишлари масалалари блан кўпроқ шуғулланадиган бўлиб қолганликларини айтиб ўтдилар. Партия маорифи шохобчаларида бу йил ўқиш йили анча уюшқоқлик блан ўтди. Агитколлективларнинг ишлари кучайтирилди, аҳолига маданий хизмат кўрсатиш бирмунча яхшиланди.

Шу блан бирга пленум қатнашчилари идеология ишидаги бирқанча жиддий камчиликларни очиб ташладилар, бу камчиликларни тугатиш йўлларини кўрсатиб бердилар.

Ангрен шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ **Батигин** кўмирчилар шаҳридаги идеология ишларининг бирмунча яхшиланганлигини қайд қилиб ўтди. Агитаторларнинг ишлари активлашди. Улар КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг материалларини кенг пропаганда қилмоқдалар, суҳбатларни шахталарнинг, корхоналар ва муассасаларнинг коллективлари олдида турган амалий вазифалар блан боғлаб ўтказмоқдалар, ишдаги муваффақиятларнигина гапириб бериш блан чекланмасдан, камчиликларни ва нуқсонларни ҳам очиб ташламоқдалар, ношуд ходимларни танқид қилмоқдалар. Кейинги вақтларда шаҳар партия комитети партия ва комсомол ўқуви блан, клубларнинг фаолияти блан, аҳоли орасида олиб борилаётган тарбиявий ишлар блан чуқурроқ шуғулланадиган бўлиб қолди. Мана шуларнинг ҳаммаси хўжалик ишларига яхши та'сир қилмоқда. Меҳнаткашлар бешинчи бешйиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун курашмоқдалар. Кўмир чиқариш 4 ойлик плани ошириб бажарилди. Броқ идеология ишларини ташкил этишда камчиликлар йўқ деб айтиш хато бўлар эди. Шу вақтгача Ангренда қурилиш планлари бажарилмасдан келмоқда. Бунга бинокорлар орасида агитация-тарбиявий ишларнинг тузук олиб борилмаётганлиги кўп жиҳатдан сабаб бўлмоқда. Кўпгина мутахассислар лекция пропагандасида қатнашмаётирлар. Область партия комитети аҳ'ён-аҳ'ёндагина ўз лекторларини юборади, пуллик лекциялар жуда кўп ўқилади-ю, аммо пулсиз лекциялар ғоят кам ўтказилади.

Орджоникидзе район партия комитетининг секретари ўртоқ **Хорев** Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг фан ва маданият бўлимининг Орджоникидзе районидаги илмий-текшириш муассасалари фаолияти устидан тузук контрольлик қилмаётганлигини танқид қилиб гапирди. У, лекция пропагандаси блан шуғулланучи область ташкилотларининг ишини ҳам танқид қилди.

— Кунларнинг бирида, — деди ўртоқ Хорев, — Қодиров деган бир киши районимизга келди. Унинг қўлида лекцияларнинг тезиси йўқ эди. Қодиров лекцияларнинг сифатли бўлиши тўғрисида ўйлаб ҳам кўрмади. У, пул топишга кўпроқ қизиқди. Пушкин номидаги колхоз а'золари Қодиров лекциясини эшитгандан кейин: «бундан кейин бизга бунақа лекторларни юборманглз» деб айтдилар.

Ўртоқ Хорев пропаганда ва агитация бўлими районда идеология ишларини йўлга қўйишда яхши ёрдам бермаётганлигини, районда газета нашр қилабошлаш тўғрисида бундан 5 ой олдин қарор чиқарилганлигига қарамай, бу қарорни амалга ошириш учун ҳечбир чора кўрилмаётганлигини айтиб ўтди.

Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ **Арнаутов** шаҳар партия ташкилотининг кадрларни тарбиялаш соҳасида анчагина иш олиб бораётганини айтиб ўтди. Ўзбекистон пойтахтида жуда кўп тўгараклар ва сиёсий мактаблар бор. 3 минг киши марксизм-ленинизм кечки университетида ўқимоқда, коммунистлардан 8 минг киши ўз билимини ошириш блан шуғулланмоқда. Шаҳарда сиёсий иқтисодни ўрганиш учун 100 га яқин тўгарак очилди. Конкрет экономика масалаларига доир 17 циклда лекциялар ўқилди.

Шунга қарамай партия пропагандасини йўлга қўйишда жиддий камчиликлар бор. Интеллигенция ўқишга жуда кам тортилган. Ба'зи тўгаракларда ва сиёсий мактабларда машғулотлар қизиқарли бўлмади, ғоявий-назария жиҳатдан паст савияда ўтди. Ижодий ташкилотларда, консерваторияда, Композиторлар союзида, театрларда идеология ишлари кейинги вақтларгача айниқса э'тиборсиз бўлиб келди.

Агитация-оммавий ишларда ҳам анчагина нуқсонлар бор. Шаҳарда 500 га яқин агитколлектив бўлса ҳам, лекин улардан кўпининг қилаётган ишлари ўсиб бораётган талабларга жавоб берарли даражада эмас. Кўпинча тайёргарлиги етарли бўлмаган кишилар агитация ишларига жалб қилинмоқда. Партия, совет ва хўжалик активлари сиёсий агитация ишларини бажаришга кам тортилмоқда.

Сўнгра ўртоқ Арнаутов ўтмиш сарқитларидан ҳали ҳам қутилмаган кишиларга қарши курашда принципиал бўлиш зарурлиги тўғрисида гапирди ва шу мақсад блан ма'навий жиҳатдан бузилган айрим кишиларга область партия комитети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитети либераллик қилаётганлигини танқид қилди.

Сўнгра, ўртоқ Арнаутов айтдики, кўпгина партия ходимлари идеология ишларига ҳали ҳам етарли аҳамият бермаётирлар. Область партия комитетининг секретарьлари, бюро а'золари сиёсий темаларда камдан-кам докладлар қилмоқдалар, ижодий ташкилотларнинг фаолиятини чуқур ўрганмаётирлар. Обком аппарати ўз ишини ҳали ҳам қайта қуриб олгани йўқ. Область партия комитетининг ходимлари шаҳар ва район партия комитетларига ёрдам бериш ўрнига, справкалар ва ма'лумотлар тўплаш блан шуғулланмоқдалар, телефонга чақирабериб тинкага тегмоқдалар.

Оққўрғон район партия комитетининг секретари ўртоқ **Усмонов** айтдики, кейинги вақтларда район партия ташкилоти оммани тарбиялаш блан кўпроқ шуғулланадиган бўлиб қолди. Шунга қарамай, идеология ишларидаги хатолар ва нуқсонлар оз эмас. Хотин-қизлар орасида олиб борилаётган ишлар айниқса қониқарсиз бўлмоқда. Хотин-қизлар учун жуда кам лекция ўқилмоқда. Бунинг учун район партия комитети ҳам айбли. Броқ бунга обком ходимлари ҳам ма'навий жавобгар бўлишлари лозим. Обкомнинг пропаганда ва агитация бўлими идеология ишларини яхшилашга тузук ёрдамлашмаётир. Бўлим мудири ўртоқ Ўлжабоев Оққўрғон районига бир марта ҳам боргани йўқ, инструктор ўртоқ Блинов эса фақат ма'лумот тўплаш учун районга бир марта келиб кетди. Обком лекторлари ҳам районга камдан-кам келадилар.

Область маданият бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Қирғизбоев** Ўзбекистон Маданият министрлигининг область бошқармасига тузук раҳбарлик қилмаётганлиги учун танқид қилди. Министрлик принципиал масалаларни тез ҳал қилиб бермаётир, республика театрларининг қишлоққа тез-тез чиқиб спектакль кўрсатадиган бўлишларига ҳали ҳам эришгани йўқ. 69 та кўчма кинодан 65 таси яроқсиз ҳолга келиб қолди. Броқ министрлик қишлоқ меҳнаткашларига кино хизмати кўрсатишни яхшилаш чораларини кўрмаётир.

Л. М. Каганович номидаги паровоз-вагон ремонт заводи партия бюросининг секретари ўртоқ **Светленко** лекция пропагандасини яхшилаш тўғрисида гапирди. Тошкентда илмий ходимлар, мутахассислар жуда кўп. Броқ уларнинг ба'зилари фақат пул учун лекция ўқишни яхши кўрадилар. Ўртоқ Светленко сиёсий-илмий билимларни тарқатучи жамиятда лекциялар учун тўланадиган ҳақнинг жуда ошиқча қўйилганлигини, лекциялар учун тўланаётган ҳақ олий ўқув юртларидаги лекциялар учун тўланаётган ҳаққа қараганда бирнеча марта ошиқ эканлигини айтиб ўтди.

Тошкент Қишлоқ район партия комитетининг секретари ўртоқ **Исомуҳамедов** область маданият бошқармасини ва унинг бошлиғи ўртоқ Қирғизбоевни танқид қилди. Бошқарма маданий-оқартув ходимлари кадрларини яхши танламаётир, асосан аҳолига кино хизмати кўрсатиш блан шуғулланаётган бўлса-да, лекин буни ҳам уддалайолмаётир, клублар, маданият уйлари, кутубхоналарнинг ишларини яхшилаш тўғрисида ғамхўрлик қилмаётир.

Тошкент область комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Кенжаев** айтдики, кейинги вақтларда область комсомол ташкилоти ёшлар орасида олиб борилаётган тарбиявий ишларни бирмунча кучайтирди. Комсомоллардан минг киши чорвачилик фермаларида ишламоқда, яйловларда 61 комсомол ташкилоти ва комсомол группалари тузилди. Партия комитетлари кун сайин раҳбарлик қилиб турган жойларда тарбиявий ишлар муваффақиятли бормоқда, ёшлар КПСС Марказий Комитети январь Пленуми қарорларини амалга оширишда актив қатнашмоқдалар. Броқ Чиноз, Сирдар'ё, Бўка районларида ва бошқа ба'зи районларда партия комитетлари комсомолга лозим даражада э'тибор бермаётирлар. Бу эса ёшлар орасида идеология ишларининг сусайиб кетишига сабаб бўлмоқда.

Пленумда область партия комитетининг секретари ўртоқ **Попов** сўзга чиқди. У айтдики, КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг топшириқларини область меҳнаткашлари 5—6 йилда эмас, балки 2—3 йил ичида бажариш имкониятига эгадирлар. Бунинг учун оммавий-сиёсий ишни ҳартомонлама кучайтириш, бу ишни хўжалик фаолиятига қилинаётган раҳбарлик блан қўшиб олиб бориш зарур.

Район партия комитети — сиёсий раҳбарлик органидир, броқ кўпгина секретарьлар буни унутиб қўймоқдалар, кўпинча хўжалик ташкилотларининг ишларини қилмоқдалар. Областьда совет хўжалик органларининг ишга қобилиятли аппарати бор. Бу аппаратни ишга солиб туриш, давлат аппарати ходимларини давлат интизомига қат'ий риоя қилиш руҳида тарбиялаш керак. Бу идеология ишининг муҳим қисмидир. Аммо райкомларнинг секретарьлари хўжалик тадбирларини ўзлари ўтказишни яхши кўрадилар.

Колхозлар, совхозлар, МТСлар яхши ишлайдиган бўлишлари учун омма орасида идеология ишларини кун сайин олиб бориш, раҳбар кадрларни тарбиялаш керак. Броқ партия комитетлари кадрларни танлаш ва тарбиялаш блан тузук шуғулланмаётирлар. Бирқанча колхозларнинг йил сайин орқада қолиб келаётганлигининг сабабларидан бири ҳам шудир.

Ба'зан хўжалик ходимлари топширилган иш учун жавобгарлик ҳиссини йўқотиб қўядилар. Бунга мисол қилиб область қишлоқ хўжалик бўлимининг бошлиғи ўртоқ Молчановни ва тайёрлаш министрлигининг Тошкент областидаги вакили ўртоқ Бобоевни кўрсатиш мумкин. Улар кўп вақт обком орқали ҳаракат қилишга уринадилар.

— Биринчи навбатда коммунистлар омма орасида ташкилотчилик ва идеология ишларини олиб боришга мажбурдирлар,— дейди ўртоқ Попов, — аммо ба'зи районларда тоқат қилиб бўлмайдиган ҳол вужудга келди: ишлабчиқаришда ишлаётган коммунистларнинг сони камайиб бормоқда. Бундай фактлар Мирзачўл районида ва бошқа ба'зи районларда рўй бермоқда. Масалан, Бўка районидаги Вильямс номли колхозда 28 коммунистдан фақат 5 кишигина ишлабчиқаришда ишламоқда. Қолган коммунистлар идора ишлари блан банд бўлиб қолганлар. «Узбексельмаш» заводида. Экскаватор заводида ҳам аҳвол шундай.

— Коммунистларнинг қандай ишда ишлаётганларини кўриб чиқиш, уларни моддий ишлабчиқариш доирасига юбориш зарур. Идеологиянинг та'сир ўтказиш кучи фақат сўздагина бўлмасдан, шу блан бирга шахсий ўрнак кўрсатишда ҳам бўлади. Партия а'золари ва кандидатлари партия қарорларини бажариш учун агитация олиб бориш блангина чекланмай, ўзлари бу ишда ҳам ўрнак кўрсатишлари лозим.

Партия, совет ва хўжалик аппаратининг бошланғич партия ташкилотлари секретарьларининг фаолиятларини яхшиламасдан туриб, идеология ишларини янада яхшилашга эришиб бўлмайди. Ходимларнинг топширилган иш учун жавобгарлигини ҳартомонлама ошириш, уларнинг ғоявий-назарий савиясини ва профессионал маҳоратини оширишга эришиш — район ва шаҳар партия комитетларининг, область партия комитетининг бурчидир. Областьдаги идеология ишларини янада яхшилашнинг, бешинчи бешйиллик топшириқларини муддатидан олдин туғаллашнинг, КПСС Марказий Комитети январь Пленуми томонидан қўйилган вазифаларни бажаришнинг гарови шундадир.

Музокараларда Тошкент медицина институти партия бюросининг секретари ўртоқ **Кочергина**, область халқ маорифи бўлимининг мудири ўртоқ **Мақсудов**, Олмалиқ шаҳар партия комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири ўртоқ **Дўсумбетов** ҳам қатнашдилар.

Пленум муҳокама қилинган масалалар бўйича тегишли қарорлар қабул қилди.

БУГУН МОСКВАДА БУТУНИТТИФОҚ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ВИСТАВКАСИ ОЧИЛАДИ

Ўртасарой районидаги илғор колхозларнинг бир группа а'золари ва «Узбексельэнерго»нинг Янгийўлдаги ходимларидан бирқанча киши Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига жўнаб кетдилар. **Суратда:** 1-нчи қаторда (чапдан ўнгга) «Узбексельэнерго»нинг райтехниги **О. Тархан**, Ўртасарой районидаги «Полярная звезда» колхозининг а'золари **А. Кенжабоев**, **Х. Ҳосилбекова**, «Узбексельэнерго»нинг райтехниги **А. Бояркин.** 2-нчи қаторда Ўртасарой районидаги Молотов номли колхоз а'зоси **Лик Дик Нам**, Ўртасарой районидаги Свердлов номли колхоз а'зоси **Е. Эшматов**, Ўртасарой районидаги «Северний маяк» колхозининг бригада бошлиғи **Ким Дон Су**, Ўртасарой районидаги Свердлов номли колхоз а'зоси **М. Дўйсинев**, Ўртасарой районидаги Молотов номли колхоз а'зоси **Югай Илья**. 3-нчи қаторда Ўртасарой районидаги «Полярная звезда» колхозининг а'зоси **С. Бобоев**, «Узбексельэнерго»нинг электромонтёри **А. Нурбоев**, Қум пахта тайёрлаш пунктининг мудири **Б. Иброҳимов**, Ўртасарой районидаги «Северний маяк» колхозининг бригада бошлиғи **Ким Пен Чир** ўртоқлар.

В. Салов фотоси.

Хуш келибсиз, азиз ўртоқлар!

(БҚХВ директори академик Н. В. Цицин блан суҳбат)

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкаси азиз меҳмонларни—совет юртининг ҳамма жойларидан пойтахтга келган колхозчиларни, механизаторларни, совхоз ишчиларини, қишлоқ хўжалик мутахассисларини меҳмондўстлик блан кутиб олмоқда. Виставка — социалистик жамиятнинг куч-қудрати ва имкониятлари тобора ўсиб бораётганлигини, ишчилар синфи блан колхозчи деҳқонлар иттифоқининг бузилмас эканлигини ёрқин намойиш қилади. Виставканинг павильон-саройлари, кенг боғ ва экинзорлари, чорвачилик фермалари—совет мамлакатининг механизациялаштирилган ҳамда қудратли индустриал-техника базасига, фан ютуқларига ва илғор практикага таянган йирик қишлоқ хўжалигининг ҳозирги муваффақиятларини жонли ва завқли равишда кўрсатиб беради.

1954 йилги виставка прогрессив меҳнат методларининг оммавий мактаби бўлди. Виставкада кўрсатилган кўп нарса ишлабчиқаришда қайта-қайта такрорланди. Колхоз, совхоз ва МТСларнинг вакиллари деҳқончилик ва чорвачиликнинг маҳсулдорлигини кўпайтиришга ёрдам берган ҳарбир янгиликни муваффақият блан қўлланмоқдалар.

Бу йилги виставка илғор иш методларини ва уларни қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришида қўлланиш натижаларини янада кенгроқ кўрсатади. Виставкада 882 колхознинг, 361 совхознинг, 172 машина-трактор станциясининг, 206 илмий-текшириш муассасасининг, юзларча бошқа муассаса ва ташкилотларнинг жуда бой тажрибаси тўпланган ҳамда илмий асосда умумлаштирилган. Павильонларда 10 мингдан кўпроқ қишлоқ хўжалик илғорлари ва новаторларининг эришган муваффақиятлари кенг кўрсатилган. Виставка қатнашчиларининг сони эса ўтган йилдагидан анча кўпдир.

1955 йилги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкаси бундан аввалги виставкадан анча фарқ қилади. Ўтган йили виставканинг энг йирик коллектив қатнашчилари сифатида 207 район қатнашган эди. Эндиликда уларнинг сони анча кўпайди. Бунинг устига: биринчи марта бутун-бутун республикалар, ўлка, областьлар виставкада қатнашмоқда. Қишлоқ хўжалигининг турли тармоқларини ривожлантиришда эришган муваффақиятлари учун Тожикистон ССР, Озарбайжон ССР, Олтой ўлкаси, Ленинград, Курган, Рязань, Мурманск, Павлодар, Челябинск, Семипалатинск областьлари виставка қатнашчиси қилиб тасдиқланди.

Виставка мамлакатдаги энг яхши хўжаликларнинг экономикаси қандай юксалаётганлигини — ҳар 100 гектар ер майдонига маҳсулот миқдори қандай кўпайганлигини, маҳсулот таннархи қандай камайганлигини, ишлабчиқаришда меҳнат сарфлаш камайганлигини, бир гектар ерга тўғри келадиган даромад кўпайганлигини, қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг моддий фаровонлиги қандай ошганлигини кенг акс эттиради. Шу блан бирга буерда ишлабчиқаришда юксак кўрсаткичларга эришиш йўллари, дон ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кескин суратда кўпайтириш имкониятини берадиган прогрессив усуллар кўрсатиб берилади.

Колхозларда, МТС ва совхозларда КПСС МК январь Пленумининг топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақа кенгайиб бормоқда. Виставка, бирқанча мисоллар блан колхоз ва совхозлар ер майдонларидан самарали фойдаланишларини кўрсатди. Бу эса КПСС МК январь Пленуми қарорида белгиланган даражага яқин вақт ичида етиб олиш имкониятини беради.

«Марказий қоратупроқ областьлар» павильонида томошабинлар Курск область, Хомутов районидаги Калиновка қишлоғидаги колхозда жамоат хўжалигини перспектив равишда планлаш тартиби блан танишадилар. Бу колхознинг а'золари йил мобайнида дон етиштиришни икки баравар кўпайтиришга ва КПСС МК январь Пленумининг чорвачилик маҳсулотлари етиштириш юзасидан берган топшириқларини 2—3 йил ичида бажаришга қарор қилганлар.

Виставкада маккажўхори марказий ўринлардан бирини эгаллайди. 260 стенд маккажўхорига бағишланган. «Дон» ва «Чорвачилик» павильонларида маккажўхорига бутун-бутун заллар ажратилган. Стендларда бу экиннинг агротехникаси кенг тушунтириб берилади, ундан фойдаланишнинг иқтисодий самаралари кўрсатилади.

«Украина ССР» павильонида Хмельницкий области, Городок районидаги Хрущчев номли колхознинг стенди бор. Бу колхоз 22 кўрсаткич бўйича виставкада қатнашмоқда. Анча қисқа вақт ичида колхозда дон ҳосили ва ялпи маҳсулоти икки баравар кўпайган. Колхоз бу муваффақиятга маккажўхори экиш натижасида эришган. Ўтган йили ёз фасли қурғоқчил бўлган бир шароитда гектаридан 39,5 центнердан дон ҳосили йиғиб олинган. Маккажўхори экиш жамоат чорвачилигини ем-хашак блан та'минлаш имкониятини берган. 1954 йилда ҳарбир сигирдан соғиб олинган сут ўрта ҳисобда 2.744 килограммга етган. Чўчқачилик фермасида 640 чўчқа боқиб семиртирилган; ҳар юз гектар экин майдони ҳисобига 33 центнердан чўчқа гўшти олинган.

«Ленинград ва ғарби-шимолий областьлар», «Москва», Тула, Рязань, Калуга ва Брянск областьлари», «Урал» павильонларидаги кўпгина стендлар янги районларда маккажўхори етиштириш методларини тушунтириб беради. «Дон» павильонида маккажўхори ҳосилини ошириш учун маккажўхори гибрид уруғларини етиштириш катта аҳамиятга эга эканлиги муфассал кўрсатиб берилган.

Томошабинлар ва экскурсиячилар экспонат участкаларида маккажўхорининг СССРда экилаётган ҳамма сортлари блан ва мамлакатнинг турли районларида уларни етиштириш агротехникаси блан танишадилар.

1955 йилги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасида қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш соҳасидаги бой тажриба кўрсатилган. Олтой ўлкасидаги колхозлар, машина-трактор станциялари ва совхозларнинг намунаси дон хўжалигини ривожлантириш учун курашнинг ёрқин манзарасини кўрсатади. «Дон» павильонида Ново-Егорьевск МТСи виставкага қўйган материалларида янги ерларда буғдой етиштириш тажрибасини кўрсатмоқда. 1954 йилда бу МТС хизмат қилаётган колхозлар ўзлаштирилган 8 минг гектар қўриқ ернинг ҳар гектаридан ўрта ҳисобда 25,3 центнердан баҳори буғдой ҳосили олганлар. Эскидан ҳайдалиб келаётган майдонларда гектаридан 23,4 центнердан ҳосил олинган.

Колхоз ва совхозларнинг картошка ҳамда сабзавот, қанд лавлаги, пахта, зиғир, конопля ва бошқа хил маҳсулотлар етиштириш соҳасидаги илғор тажрибаси ҳарбир экинга бағишлаб очилган павильонларда ҳартарафлама ёритиб берилган.

Бу йилги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкаси чорвачиликдаги прогрессив методларни ўрганиш соҳасида бой материал беради. Жуда кўп ҳужжатлар ва натурал экспонатлар чорвачилик фермаларининг иқтисодий иш кўрсаткичлари блан, донгдор новаторлар — сут соғучилар, мол боқучилар, бузоқ боқучилар, чўпонлар, паррандачиларнинг иш усуллари блан танишиш имкониятини беради.

«Чорвачилик» павильонида ҳарбир сигирдан сут соғиб олишни қандай қилиб бир йил ичида 500 килограмм ва ҳатто 1000 килограмм кўпайтиришга эришиш йўллари кўрсатилган. Рязань ва Челябинск областьларидаги ва виставка қатнашчиси бўлган бошқа бирқанча районлардаги чорвадорларнинг тажрибаси муфассал кўрсатилади.

«Чорвачилик», «Йирик қора моллар», «Қўйчилик», «Чўчқачилик» павильонларида экспонатлари қўйилган ўнларча колхоз ва совхозлар ишлабчиқаришда эришган ўз муваффақиятларини кўрсатмоқдалар. Жумладан, Кострома области, Некрасов районидаги «Красний коллективист» колхозининг намунаси э'тиборни жалб қилади. Кейинги вақтда бу хўжаликда иқтисодий кўрсаткичлар анча яхшиланган. Колхозда ҳар юз гектар ер майдонига эндиликда 26 бош йирик қорамол, шу жумладан 12 сигир бор; ҳар сигирдан 346 центнердан, я'ни 1953 йилдагига қараганда 80 центнер кўп сут соғиб олинган.

Виставкада Қирғизистон ССРдаги Фрунзе номли йирик қўйчилик колхозининг иши блан танишиш мумкин. Бу колхоз давлатга 65,8 центнер жун, я'ни планидагидан икки баравар кўп жун топширган; колхозда ҳар юз гектар экин майдони, ўтзор ва яйлов ҳисобига жун қирқиб олиш 5,53 центнерни ташкил қилган.

Виставкада ҳархил ҳайвонлар ва паррандалар ўтган йилдагига қараганда кўпроқ кўрсатилади. Маҳсулдорлиги жиҳатидан 1954 йилги виставкада чемпион ва рекорд деб ҳисобланган ҳайвонлардан анча устун бўлган моллар кўрсатилади.

1955 йилги виставкада кўрсатиш учун хўжаликларда ўнларча ва юзларча сигир, қўй, чўчқа, от, туя, буғу, овчи итлар ва ўргатилган итлар, кўпгина уй паррандалари, мўйнали ҳайвонларнинг ажойиб зотлари танланди.

Колхоз ишлабчиқаришининг юксак даражада механизациялаштирилганлиги қишлоқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини ривожлантиришни та'минлайди. Совет Иттифоқининг оғир саноати қишлоқ хўжалигини юксак унумли техника блан та'минлади. Жуда кўп майдончаларда «МТС типовой усадьбасида», «СССР қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш» павильонида хилма-хил машиналарнинг 1370 дан ортиқ нусхаси кўрсатилган.

Бу йил виставкада машина-трактор станцияларининг янги роли айниқса кенг кўрсатилади. Машина-трактор станцияларига қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш учун ҳам мас'улият юклатилган. Бош павильонда, «Қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш» павильонида Кубань, Ставрополь, Днепропетровск, Подмосковье, Ўрта Осиё, Сибирьдаги ўнларча илғор МТСларнинг бой тажрибаси кўрсатилган.

1955 йилги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасида кўрсатилаётган ҳамма прогрессив ва илғор тадбирлар кўпмиллионли колхозчилар оммасининг, барча қишлоқ хўжалик ходимларининг мулки бўлиб қолади.

Бу йил виставкага ҳамма район, область, ўлка, республикаларнинг вакилларидан 350 минг киши келиб кетади. Ишчилар, хизматчилар, студентлар, мактаб ўқучилари, солдатлар, уй-рўзғор ишларидаги аёллар виставкага келадилар. Дун'ёдаги турли мамлакатлардан совет пойтахтига четэллардаги дўстларимиз келмоқдалар.

Хуш келибсиз, азиз ўртоқлар!

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ва Югославия Федератив Халқ Республикаси Ҳукуматларининг Декларацияси тўғрисида чет элларда баён қилинган фикрлар

ЮГОСЛАВИЯ

БЕЛГРАД, 3 июнь. (ТАСС). Югославиянинг барча газеталари Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ва Югославия Федератив Халқ Республикаси Ҳукуматларининг Декларацияси текстини бугун биринчи саҳифаларида босиб чиқардилар.

Барча газеталар Декларацияни имзолаш пайтида туширилган фотосуратларни ва ана шу ҳужжатни имзолашга бағишланган батафсил ҳисоботларни э'лон қилдилар. Бу ҳисоботлар мазкур ҳужжатнинг ҳар иккала мамлакат учун ва бутун дун'ёда тинчлик иши учун катта аҳамиятга эга эканлигини кўрсатади.

БЕЛГРАД, 3 июнь. (ТАСС). ТАНЮГ агентлиги билдиради: «Политика» газетаси бугунги сонида, Югославия ва Совет ҳукуматларининг биргаликда чиқарган Декларацияси ҳар иккала мамлакат ўртасидаги муҳим музокараларни туғаллайди, деб та'кидлайди. Газетанинг та'кидлаб ёзишича, ҳамжиҳатлик руҳида ўтган бу музокаралар тенгҳуқуқлилик шароитида музокаралар олиб бориш методи халқаро миқ'ёсдаги ҳал этилмаган масалаларни ҳал этишнинг ва давлатлар ўртасидаги муносабатларни яхшилашнинг бирдан-бир воситаси эканлигини кўрсатди.

Газета бундай деб ёзади: Биргаликда чиқарилган Декларация умумий тинчликни стабильлаштириш ишига қўшилган конкрет ҳиссадир ва бир вақтда тотув яшаш принципларининг амалда қўлланилишидир. Декларация Югославия блан Совет Иттифоқи ўртасидаги ҳамкорлик учун ва ҳар иккала давлат ўртасида илгариги ғайри-табиий муносабатларнинг қолдиқларини йўқотиш учун асос вужудга келтиради.

ПОЛЬША

ВАРШАВА, 3 июнь. (ТАСС). Польшанинг барча марказий газеталари бугунги сонларида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ва Югославия Федератив Халқ Республикаси Ҳукуматларининг Декларациясини э'лон қилдилар.

«Трибуна люду» газетаси «Муҳим қадам» сарлавҳали мақоласида қуйидагиларни ёзади:

Совет-Югославия Декларацияси, дастлаб, музокаралар олиб бориш методи халқаро миқ'ёсдаги проблемаларни тинч ҳал этишга олиб борадиган йўлни кўрсатиб беради.

Бу Декларация фашист босқинчиларга қарши олиб борилган уруш даврида совет-югослав қардошлиги жанговар қардошлик бўлганлигини кўрсатиб, ҳар икки томоннинг СССР блан Югославия Федератив Халқ Республикаси ўртасидаги муносабатларни ҳамма соҳаларда тинчлик ва социализм манфаатларини кўзлаб тенглик ва ҳамжиҳатлик принциплари асосида янада ривожлантиришга самимий интилаётганликларини ифода этади.

Совет-Югославия Декларацияси, — деб та'кидлайди «Трибуна люду» газетаси, — бутун дун'ёдаги юз миллионларча кишилар учун азиз бўлган ишга, я'ни халқаро вазиятдаги кескинликни юмшатиш ишига қўшилган жуда катта ижобий ҳиссадир.

ФРАНЦИЯ

ПАРИЖ, 3 июнь. (ТАСС). Совет-Югославия музокараларининг якунлари Париж матбуотининг шарҳларида асосий ўринни олмоқда. Газеталар СССР ва ЮФХР Ҳукуматлари Декларациясининг тўла текстини ёки бу Декларациянинг батафсил мазмунини босиб чиқардилар. Газеталарнинг та'кидлаб ёзишича, музокараларнинг натижалари халқаро воқиаларнинг бундан кейинги ривожланишига жуда катта та'сир кўрсатиши мумкин. Буржуа матбуотининг шарҳлари халқлар ўртасида ғарб мамлакатларининг дўстликни чинакам мустаҳкамлашдан манфаатдор бўлмаган доиралари Совет-Югославия музокараларининг муваффақиятли туғалланганлиги натижасида норози бўлганликларини акс этдиради.

«Фигаро» газетасининг билдиришича, ғарбдаги уч давлат ҳукуматлари Совет-Югославия музокаралари тўғрисида дарҳол ахборот олишни истайдилар ва шу мақсадда бу ҳукуматлар ўзларининг Белграддаги элчиларини чақирганлар.

АНГЛИЯ

ЛОНДОН, 3 июнь. (ТАСС). Англиядаги барча газеталар Совет-Югославия музокараларининг туғалланганлиги тўғрисидаги хабарларни кўзга кўринарли ўринларда босиб чиқармоқдалар. «Таймс» газетаси музокараларнинг якунларига бағишлаб редакцион мақола босиб чиқарди. «Ньюс кроникл» ва «Дейли мейл» газеталари ўз обзорчиларининг шу темадаги мақолаларини босиб чиқардилар. Бу газеталарда берилган шарҳларда Совет-Югославия музокараларининг муваффақиятли тамом бўлганлигидан ғазабланиш сезилмоқда.

«Таймс» газетаси редакцион мақоласида «шу ҳафта ичида Белградда бўлиб ўтган музокараларнинг чин оқибатлари бирданига рўёбга чиқаолмайди» деб ёзгани ҳолда, СССР ҳукумати делегациясининг Белградга қилган сафари правардида «Югославия ва Россия учунгина эмас», балки Шарқий Европадаги барча мамлакатлар учун ҳам муҳим оқибатлар келтириши мумкин», деб та'кидлайди.

АҚШ

НЬЮ-ЙОРК, 3 июнь. (ТАСС). Эрталаб чиққан газеталарнинг ҳаммаси СССР ва ЮФХР Ҳукуматларининг 2 июньда Белградда имзоланган Декларациясига катта ўрин бердилар. «Нью-Йорк таймс» газетаси Декларациянинг текстини босиб чиқарди. Газеталарнинг Вашингтон мухбирларининг хабарларида Совет-Югославия музокараларининг туғалланганлиги тўғрисидаги фикрлар баён қилинган. Бу хабарлар АҚШдаги муайян доираларнинг Совет-Югославия музокаралари натижаларидангина эмас, балки бу музокараларнинг олиб борилишидан ҳам норози бўлганликларини исбот этади.

Бу мухбирлар ва обзорчилар музокараларнинг аҳамияти тўғрисида ва бу музокараларнинг халқаро вазиятга кўрсатадиган та'сири ҳақида турли йўллар блан фол очиб ва ҳархил фаразлар қилиб, америка дипломатиясининг Югославияни халқаро майдонда мустақил фактор деб эмас, балки гўё Америка ташқи сиёсати раҳбарлигига амал қилишга мажбур бўлган давлат деб ҳисоблашга интилаётганлигини кўрсатадилар.

Матбуотдаги айрим хабар ва мақолаларда АҚШ томонидан иқтисодий репрессия қилиниши эҳтимоли борлиги ҳақида унча яширинмаган таҳдид ва имолар борлиги сезилиб турибди. Давлат департаменти АҚШнинг Белграддаги элчисини «доклад қилиш учун» Вешингтонга чақирганлиги муносабати блан ба'зи газеталар яқин орада бир томондан АҚШ, Англия ва Франция блан иккинчи томондан Югославия ўртасида музокаралар олиб бориш кераклигини кўрсатадилар.

Рейтер агентлигининг мухбири Вашингтондан бундай деб ёзади: «Югославия блан Совет Иттифоқининг коммунистик Хитойнинг Формозага бўлган ҳуқуқларини ва коммунистик Хитойни Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қабул этишни биргаликда ҳимоя қилиб чиқишлари Вашингтондаги расмий доираларда ва конгресс доираларида таажжуб ҳамда бирмунча умидсизлик туғдирди».

АВСТРИЯ

ВЕНА, 3 июнь. (ТАСС). Венадаги ҳамма газеталар бугунги сонларида СССР ва ЮФХР Ҳукуматларининг Декларацияси тўғрисидаги хабарларни биринчи саҳифаларида босиб чиқардилар.

Демократик матбуот ўз шарҳларида СССР ва Югославия ҳукуматлари халқаро миқ'ёсдаги энг муҳим масалалар юзасидан биргаликда программа ишлаб чиққанликларини та'кидлайди. «Эстеррейхише фольксштимме» газетаси, Белградда эришилган битим ҳар иккала мамлакатнинг дўстона муносабатларни мустаҳкамлаш ва ривожлантиришни истаётганликларини исбот қилади, деб та'кидлайди.

Бирқанча газеталар, жумладан, «Нейес Эстеррейх» газетаси, Франция, Буюк Британия ва АҚШнинг Белграддаги элчилари «Совет делегацияси блан бўлган музокаралар тамомланганидан кейин вужудга келган сиёсий аҳволни муҳокама қилиш» учун Югославия ҳукуматининг а'золари блан яқин орада учрашадилар, деб ёзади.

АРГЕНТИНА ПРЕЗИДЕНТИ ХУАН ПЕРОН СОВЕТ ИТТИФОҚИНИНГ БУЭНОС-АЙРЕСДАГИ САНОАТ ВИСТАВҚАСИНИ КЕЛИБ КЎРДИ

БУЭНОС-АЙРЕС, 3 июнь. (ТАСС). Кеча Аргентина президенти Хуан Перон Аргентина ташқи ишлар министри Реморино, иқтисодий ишлар бўйича министр Моралес блан ва Аргентина ҳукуматининг бошқа бирқанча а'золари блан биргаликда Совет Иттифоқининг Буэнос-Айресда очилган саноат виставкасини келиб кўрди. Виставкада Аргентина президенти Перонга СССРнинг Аргентинадаги элчиси Резанов, СССРнинг Аргентинадаги савдо вакили Манжуло ва виставка директори Вирабян ҳамроҳ бўлдилар.

Перон ва унинг ёнидаги кишилар икки соат давомида виставкани томоша қилдилар. Виставкани томоша қилиш тамом бўлгандан кейин Аргентина президенти томошабинларнинг фикри ёзиладиган дафтарга виставка тўғрисида қуйидаги сўзларни ёзди: «Биз, меҳнат аҳллари, Совет Иттифоқининг ўз куч-ғайрати ва берган қурбонлари блан қандай улуғворликка эришганлигидан қойилмиз. Биз дўстона ва қардош халқларнинг бундан буёнги ҳамкорлиги манфаати учун бу дўстликни давом этдиришни истаймиз. Хуан Перон».

БОШ МИНИСТР НЕРУ МОСКВАГА ЖЎНАБ КЕТДИ

ДЕҲЛИ, 4 июнь. (ТАСС). Ҳиндистон бош министри Неру бугун ўз қизи Индира Ганди блан биргаликда Деҳлидан самолётда Москвага учиб кетди.

Неру Пун ва Бомбейда тўхтаб ўтади. У, 5 июньда Бомбейдан Қоҳира, Рим ва Прага орқали Совет Иттифоқига самолётда учиб боради.

Аэродромда Неруни Ҳиндистон вице-президенти Радхакришнан, Ҳиндистон ҳукуматининг а'золари, дипломатия корпуси, Ҳиндистондаги совет элчихонасининг вакиллари, шунингдек кўпгина журналистлар ва Ҳиндистон пойтахти жамоатчилигининг вакиллари кузатиб қолдилар.

СОВЕТ-ЯПОНИЯ МУЗОКАРАЛАРИГА ДОИР

ЛОНДОН, 3 июнь. (ТАСС). Совет Иттифоқи ҳукумати блан Япония ҳукумати ўртасида бундан аввал эришилган битимга биноан, 1955 йил 1 июньда Лондонда СССР вакили Я. А. Малик блан Япония вакили Сюници Мацумото ўртасида Совет-Япония муносабатларини нормаллаштириш ҳақида музокаралар бошланди.

3 июньда СССР элчихонаси биносида совет ва япон вакилларининг мажлиси бўлди. Мажлисда табрик нутқлари сўзланди. Шунингдек бундан кейинги иш тартиби ҳақида келишилди.

Тинчликсевар кучлар вакилларининг Жаҳон Ассамблеяси олдидан

ЛОНДОН, 3 июнь. (ТАСС). Тинчликсевар кучлар вакилларининг Хельсинкида бўладиган Жаҳон Ассамблеясига борувчи делегатлар Британия империяси мамлакатларидан Англияга келабошладилар.

Австралия делегациясининг 13 а'зоси, шунингдек Канада, Цейлон, Жанубий Африка Иттифоқи ва Янги Зеландия вакиллари Лондонга келдилар.

Кеча Англия тинчликни ҳимоя қилиш комитети хабар қилдики, Англия делегацияси а'золарининг ярмидан кўпроғи сайланиб бўлган, шу жумладан Рединг шаҳрининг (Беркшир) собиқ бошлиғи, тинчлик ва озодлик учун курашучи хотин-қизлар Халқаро иттифоқи Англия бўлими раисининг ўринбосари П. Касден хоним, мактаб ўқитучиси, икки боланинг онаси Пелландайн хоним, Бирмингамадан Консерватив партия а'зоси, уй-рўзғор ишлари блан шуғулланучи Хилл хоним сайланганлар.

Сурияда Хельсинкида бўладиган Жаҳон Ассамблеясига тайёргарлик

БАЙРУТ, 3 июнь. (ТАСС). «Алахбор» газетасининг хабар беришича, Суриядаги тинчлик тарафдорларининг маҳаллий комитетлари тинчликсевар кучлар вакилларининг Хельсинкида бўладиган Жаҳон Ассамблеясига актив тайёргарлик кўрмоқдалар.

Бу комитетлар Ассамблеянинг бутун дун'ёда тинчликни мустаҳкамлаш иши учун катта аҳамиятга эга эканлигини тушунтириб бермоқдалар. Бутун мамлакатда маблағ тўпланмоқда. Бу маблағ Ассамблеяда қатнашиш учун Хельсинкига юбориладиган Сурия делегациясининг йўл харажатлари учун берилади.

Покистон Ироқ-Туркия ҳарбий иттифоқига қўшилмоқчи

КАРАЧИ, 3 июнь. (ТАСС). «Таймс оф Карачи» газетасининг хабарига қараганда, Покистон бош министри Муҳаммад Али Карачида баёнот бериб, Покистон ҳукуматининг Ироқ-Туркия ҳарбий иттифоқига Покистоннинг қўшилиши ҳақидаги қарори яқин бирнеча кун ичида э'лон қилинади, деган.

Тошкентда

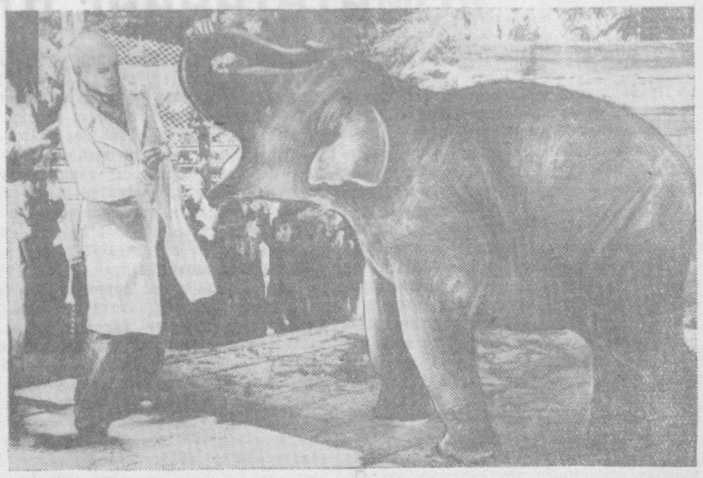

Яқинда Ҳиндистондан Тошкент ҳайвонот боғига 5 яшар фил келтирилди. Филнинг лақаби «Гобби» бўлиб, унинг оғирлиги бир тоннадир. **Суратда:** ҳайвонот боғининг ветврачи ўртоқ **Д. Г. Исаев** «Гобби» блан.

А. Аверьянов фотоси.

Хитой бадиий плакатлари кўчма виставкаси

Ўзбекистон ССР Давлат сан'ати музейи хитой бадиий плакатлари кўчма виставкасини ташкил қилди.

Виставкага машҳур хитой рассом-плакатчиларининг 1952 — 1954 йиллардаги ишлари қўйилган. Плакатларда СССР блан ХХР ўртасидаги дўстлик, ҳамкорлик, хитойда саноат ва транспортнинг ривожланиши, меҳнат мусобақаси, аграр реформа, қишлоқ хўжалигини кооперативлаштириш, маданий қурилиш, биринчи марта ўтказилган умумхалқ сайлови, Кореяга бегараз ёрдам, тинчлик учун кураш, мамлакат мудофааси масалалари жуда равшан ва чиройли қилиб тасвирланган. Булар машҳур рассом Янь-Хань, Ту Юань, Цзянь Чжаохе, Чжао Хан-бин ва бошқалар томонидан яратилган.

Хитой плакатчиларининг ижодида янги кишилар образи, буюк хитой халқининг энг яхши фазилатлари, орзу-истаклари, меҳнатдаги мислсиз қаҳрамонликлари ўз ифодасини топмоқда.

Кўчма виставка яқинда «Северний маяк» ва бошқа колхозларга, дам олиш уйлари ҳамда санаторияларга юборилади.

Болаларнинг ўқиш залида

И. В. Сталин номли Тошкент пионерлар саройи шаҳарнинг марказий ерига жойлашган. Навоий номидаги давлат халқ кутубхонасининг бу ердаги филиали ҳамавақт пионер ва ўқучилар блан гавжум бўлади.

Шинамгина қилиб безатилган ўқиш залида шаҳардаги турли мактабларнинг пионер ва ўқучиларини учратиш мумкин. Улар бу ерда рус классик ва совет ёзучиларининг, ўзбек адабиётининг отоқли намояндаларининг энг яхши асарлари блан танишадилар, хилма-хил газета ва журналларни кўздан кечирадилар.

Залда ташкил қилинган турли виставкалар ўқучиларда катта таассурот қолдирмоқда. «4-нчи чорак», «Книга—сказка» ва «Жонажон смена» темаларида уюштирилган китоб виставкалари ана шулар жумласидандир.

Мактаб пионерлари ва ўқучилари учун тез-тез конференциялар, китобхонлар учрашувлари ўтказиб турилади. Ёзучилардан Қуддус Муҳаммадий, А. Иванов, Пўлат Мўмин ва бошқа ўртоқлар пионерлар саройига келиб, болалар блан учрашиб турадилар, уларга ўзлари ёзган янги асарлардан ўқиб берадилар.

Совет қурилиши ҳақида лекциялар

Тошкент шаҳар ижроия комитети меҳнаткашлар депутатлари шаҳар Советининг депутатлари учун совет қурилиши масалалари бўйича циклли лекциялар уюштирди. Яқинда юридик фанлари кандидати ўртоқ Н. А. Капустянский «Депутат — халқ хизматкори» деган темада, шаҳар ижроия комитетининг раиси ўртоқ Х. И. Юсупова «Тошкентда хўжалик ва маданий қурилиш» ҳақида лекция ўқиди.

Бундан ташқари халқ маорифи, медицина хизмати, савдо ва умум овқатланишни ташкил этиш, Ўзбекистон пойтахти — Тошкентни реконструкциялаш ва ободонлаштириш каби темаларда лекциялар уюштириш кўзда тутилган.

Лекциялар ҳар ойда икки марта ўқилмоқда.

РУМИНИЯ АРТИСТЛАРИ ТОШКЕНТГА КЕЛДИ

Руминия сан'ат усталари — Бухарестдаги румин давлат опера ва балет театрининг солистларидан Иринэль Личиу ва Габриэл Попеску гастроль бериш учун 4 июльда Ўзбекистон пойтахтига келдилар.

Руминия артистлари республика пойтахтида бирнеча кун бўлади. Улар Навоий номидаги опера ва балет театрида «Мис чавандоз» балетида қатнашиб Параши ва Евгений партиясини ижро этадилар. (ЎзТАГ).

ОБ-ҲАВО МА'ЛУМОТИ

Тошкент об-ҳаво бюросининг ма'лумотига қараганда, бугун Тошкентда ва Тошкент областида ҳаво бироз булутланиб туради, ба'зи жойларда момақалдироқ бўлиши кутилади. Температура 30—36 даража иссиқ бўлади.

ТУЗАТИШ

Газетамизнинг шу йил 4 июнь сонида босилган «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ва Югославия Федератив Халқ Республикаси Ҳукуматларининг Декларацияси»нинг биринчи абзац пастдан юқорига 7-нчи йўли «1955 йил 27 майдан» деб тузатиб ўқилсин.

Редактор ўринбосари
М. ҚОРИЕВ.

Қадимги йилномалар, саёҳатномалар, мемуарлар бизга рус денгизчиларининг ажойиб тарихидан саҳифалар очиб беради. Соҳилларда яшаган рус кишилари қадим замонлардан бери денгиз ялангликига чиқиш ва география оламига но'ма'лум бўлган оролларни топиш блан қизиққанлар. «Совуқ денгиз» фильми ана шундай кишилар ва уларнинг букилмас иродаси ҳақида ҳикоя қилади.

Горький номидаги киностудия яратган бу янги рангли, бадиий фильмга тарих ҳақиқати асос қилиб олингандир. Академик Ле Руа денгиз паҳлавони Алексей Химковнинг ўз биродарлари блан балиқ ва йиртқич ҳайвонлар овлаш учун сув йўлига чиқиб, ҳали картага туширилмаган, лекин одамлар тилида Грумант номи блан юритилган Шпицберген архипелагини топганини XVIII асрда кишиликка ма'лум қилди.

Мана, Алексей Химков блан унинг ёронлари елкан қанотларини ёйиб, денгиз сафарига чиқиб кетадилар. Уларнинг қайлиқлари, қариндошлари ой бориб, омон келинглар деб оқ йўл тилаб қоладилар. Аммо бу яхши тилаккина эди. Чунки шиддатли, дарғазаб денгиз бағрида қандай ҳодисалар юз бериши номa'лум. Биргина улар эмас, балки уларнинг ота-боболари ҳам денгиздан йўл очиш учун сафарга чиқиб, ўз хонадонларига қайтмаган ва дом-дараксиз кетган эдилар.

Қутб разведкачиси, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Константин Бадигин академик Ле Руа ёзиб қолдирган ҳақиқатдан бирнеча ўн йиллар кейин, XX аср ярмиларида мезенли ана шу денгиз заҳматкашларининг ҳаёти ҳақида «Грумант йўли» деган саргузаштли асар яратди. Кинодраматург В. Крепс К. Бадигин блан биргаликда шу асар асосида киносценарий тақдим этди. Эндиликда «Грумант йўли» қиссаси «Совуқ денгиз» номи блан ўзининг иккинчи ҳаётини бошлади, я'ни экранга кўчди.

Рус денгизчиларининг елкани Шпицберген архипелаги соҳилларига яқинлашгач, тўрт киши — дарғачи Алексей Химков, рус денгизчиси Степан Шарапов, Химковнинг ўғли Ваня, йўлчиларга йўлдош бўлган Федор Веригин архипелагга тушадилар ва унинг кишини ҳайратда қолдирувчи ҳаётини ўрганабошлайдилар. Шу вақтда четэлли денгиз қароқчилари русларнинг денгиздан йўл очиш тўғрисидаги ниятини сўндириб юбориш учун лангар ташлаган елканга хужум қиладилар. Шу тариқа тўрт рус кишиси кимсасиз оролда кийим-кечаксиз, яроғ-аслаҳасиз, кишилик дун'ёсидан ажралиб қолади. Броқ, бу улар ҳалокатга маҳкум этилди деган гап эмас эди. Дарғачи Алексей Химков, биз бу ерга қурбон бўлиш учун келганимиз йўқ, дейди ва ўз биродарларини шафқатсиз табиат блан курашишга, ҳаёт иссиғи сезилмаган ерда ҳам тирикчилик қилишга отлантиради. Рус кишиларига хос мардлик, жасорат, донолик, қийинчиликларга бардош беришлик каби олижаноб фазилатлар оролда ўтказилган олти йиллик ҳаёт саргузаштларида яққол кўзга ташланади. Шиддатли табиат уларни ҳам шиддатли қилиб юборади. Рус кишилари ўзларининг ҳарбир ҳатти-ҳаракатларида бутун қийинчиликларни мардлик блан енгадилар. Қор бўронини енгиб чиқиш, оқ айиқ блан олишув, чўққилар нишобида қуш тухумини йиғиш, кийим-кечак тикиш, ёнғинга қарши курашиш манзаралари ҳаққоний, ҳаяжонли бўлиш блан бирга, кишиларнинг яшаш учун курашига энг ишончли ишорадир.

Химков ростгўй, жиддий тадбирли артист Николай Крючков), Степан Шарапов камтарин, олижаноб, дўстларга содиқ (артист Геннадий Юдин), Ваня қизиққон ва бардошли (артист Валя Грачов) бўлса, Фёдор Веригин тамомила бошқача таҳлитдадир. Унинг юраги тоза, у, қаттиқчиликда ҳам ўз биродорларига суянчиқ бўлмоқчи, лекин денгиз сафарига чиқишдан аввал майшатбоз, ҳавойи одам бўлган Фёдор оролнинг беомон табиатига кўникаолмайди. Артист Михаил Кузнецов яратган Фёдор Веригин образи чуқур драматизм блан тўла. У худди жасорат кўрсатиладиган жойда жасорат кўрсатаолмайди. Шу сабабли унинг табиат қийинчиликлари остида қурбон бўлгани бежиз эмас.

Оддий рус кишиларининг бир-бирига садоқатини кўрсатучи бирқанча ҳаёт эпизодлари борки, булар ҳусусида тўхталиб ўтиш керак. Мезенли кишилар денгизга чиқиб кетган ўз ҳамкасбларини йиллар ўтса ҳам унутмайдилар. Мана, энди бирнеча киши ўз ўртоқларини ахтариб денгиз йўлига чиқиб кетади. Улар Шписберген соҳилларига яқинлашатуриб, узоқда ёнаётган гулханни кўрадилар ва ўз жигарбандлари блан, ороллаги рус «Робинзонлари» блан самимий, узоқ кўришадилар.

Янги фильмнинг асосий сюжет чизиқлари шулардир. Лекин сценарий авторлари фильм воқиаларини тўлдиручи ва яна ҳам тўлақонли қилучи бирқанча эпизодларни топганларки, бу шубҳасиз, фильмнинг қимматини оширган. Масалан, Степан Шараповнинг қайлиғи Варваранинг ҳижрондаги кунларини, никоҳ асносидаги кечирмаларини эслайлик. Варварадан чиндан ҳам рус аёлларига хос самимийлик, қат'ият, вафодорлик руҳи сезилиб туради. Унинг учун муҳаббатга хиёнат — ўлим блан баравар. Киши киши бошига иш тушганда, жудолик кунларида севгидан воз кечиш ёки қасамни унутиш учун эмас, балки севгилисини унутмаслик, севгилиси тўғрисидаги ширин хаёллар блан яшаш учун кўнгил беради.

Ёш режиссёр Юрий Егоров блан оператор И. Шатровнинг хизматини алоҳида та'кидлаб ўтиш лозим. Улар фильмда рус маишатининг, рус рўзғорининг ҳамма томонларини характерли штрихлар блан очиб берганлар. Қадимги рус қайроқи сўзлари, никоҳ манзараси, Степаннинг Варвара блан ҳайрлашув пайти ва бошқа шунга ўхшаш картиналар томошабинни ҳаяжонлантиради, унда яхлит таассурот қолдиради.

Композитор Т. Попов фильм учун рус қалбидай самимий ва жозибали музика яратган. Унинг музикасида кишиларнинг руҳи, иродаси, табиати акс этиб турибди.

«Совуқ денгиз» фильми Чекка Шимолни забт этган рус денгизчиларининг тарихи, уларнинг кучлилиги, гўзаллиги ва олижанoблиги тўғрисида ҳикоя қилгани учун қимматлидир. Совет кишилари бу фильмни кўрар эканлар, қадим замонлардаёқ денгиз йўлини очган ва шиддатли табиатни ўзига бўйсундираборган денгиз заҳматкашлари блан, ҳаётдан қаҳрамонлик ва гўзаллик ахтарган фидокорлар ҳаёти блан, денгиз стихияси ва романтикаси блан танишадилар.

С. АКБАРОВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 5/VI да кундуз **Дубровский**, кечқурун **Бўрон**. Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Розия Каримова, Карим Зокиров** қатнашадилар. Дирижёр—СССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати, профессор **Мухтор Ашрафий**. Спектакль кеч соат 8 яримда бошланади. Билетлар сотилмоқда, 7/VI да **Мис чавандоз**.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — СССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати, профессор **Булбул Мамедов**нинг 5/VI га белгиланган **хайрлашув концерти** 11/VI га **кўчирилади**. Сотиб олинган билетлар ярайди.

ПУШКИН НОМЛИ ПАРКДА (ёзги театр) — **Булбул Мамедовнинг** 6/VI га белгиланган **хайрлашув концерти** 9/VI га **кўчирилади**. Сотиб олинган билетлар ярайди.

«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», қишки «ИСКРА», «ЁШ ГВАРДИЯ» кинотеатрларида — янги бадиий фильм **Совуқ денгиз**.

«РОДИНА» — кеч соат 10 да **Лойқа сувлар оқмоқда**.

НАВОИЙ номли (қишки) — кеч соат 10 да **Мексикали қиз**.

«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» — кеч соат 9 да **Волочаевка кунлари**.

«ВАТАН», ёзги «ИСКРА», ёзги НАВОИЙ номли, КИРОВ номли, «ХИВА» кинотеатрларида — **Совуқ денгиз**.

7 ва 8 июнь эрталаб соат 10 да
ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК ИНСТИТУТИНИ
Тамомлаган кишилар блан УЧРАШУВ БЎЛАДИ.
Институтни тамомлаб чиққан ўртоқлар таклиф этилади.

ҲАМЗА НОМЛИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА
5 ва 7 июньда
ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ
М. Аблеев асари
Шамсиқамар
4 парда, 5 кўринишли драма.
Татарчадан **А. Мухтор** таржимаси.
Саҳнага қўючи — Ўзбекистон ССР халқ артисти **А. Турдиев**,
рассомлар — Ўзбекистон ССР халқ рассоми **Х. Икромов, Л. Конрад.**

Ўрта Осиё политехника институтида қуйидагилар
ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР
1955 йил 14 июнь соат 18 да, химия-технология факультети советининг мажлисида (Ўзбекистон кўчаси, 25-нчи уй) — **А. С. Гороховская**—химия фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун: «Пектинли моддаларни полярография блан аниқлаш» деган темада.
1955 йил 17 июнь соат 10 да, қурилиш факультети советининг мажлисида (Я. Колас кўчаси, 6-нчи уй)—**В. А. Вараксин** — техника фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун: «Гидроэлектростанцияларнинг напорли бассейнларини конструкциялашни ва техник эксплуатация қилишни рационаллаш масалалари» деган темада.
Диссертациялар блан институт кутубхонасида танишиш мумкин (Я. Колас кўчаси, 16-нчи уй).

М. Горький кўчаси, 14/16-нчи уйда туручи **Абдумажид Абдумаликович Ғуломовнинг** шу уйда туручи Валентина Степановна Ғуломовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Москва район, 3-нчи участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 34 РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор—36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 135. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими —132, Хатлар бўлими — 132, Секретариат — 34048, Э'лонлар бўлими—38142

Р. 06710. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № — А 1449.